

MAGYAR LAPOK

HUNGARIA
Extern

T. Dunaposta

BUDAPEST
Postafiók 151.

Igazgató és felelős szerkesztő:
dr. Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLO NYOMDA R-T.**
Törvénytörési bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938

Főmunkatárs: **dr. Gyárfás Elemér**

Chamberlain az angol alsóházban jelentést tett a szövetségesek legfelsőbb haditanács üléséről

Megelégedéssel szólott a Balkán-szövetség belgrádi értekezletről. A francia tengerészetiügyi miniszter rádióbeszédében ismertette a tengeri hadviselés költségeit: félmillió frankba kerül egy torpedó lövés

Londonból jelentik: Chamberlain miniszterelnök csütörtökön az alsóházban megemlékezett a legfelsőbb haditanács legutolsó üléséről. Ez a tanács — ugymond — életbevágóan fontos eszköze a háború folytatásának.

Bejelentette ezután, hogy fokozzák a Finnországnak nyújtandó segítséget. Megelégedéssel emlekezett meg a belgrádi értekezlet eredményéről, majd a katonai helyzetről szólva megállapította, hogy a harcsteren nem történt lényegesebb változás. Kijelentette, hogy meg lehetnek elégedve a háború eddigi eredményével és rendíthetetlen bizalommal és nyugodt eltökéltséggel tekintenek a jövő elé.

Párizsból jelentik: Campinchi francia tengerészeti miniszter csütörtök este rádióbeszédet mondott a tengeri haderőről. Beszéde során a többi között számadatokat sorolt fel a tengeri hadviselés költségeiről. Elmondotta, hogy a tengeralattjárók ellen használt kétszáz kilogrammos gránát értéke 6 ezer frank. Egy akna 70 ezer frank, míg egy torpedó ára 530 ezer frank. A Sirocco tor-

pedóromboló egy tengeralattjáró elsüllyesztésénél 9 gránátot használt el, ami 54 ezer frankot tett ki. A Foch cirkáló egyperces ágyútöze 72 ezer frankba kerül. A Dunkerque cirkáló több mint egy milliárd frankba, a Richelieu cirkáló két milliárd frankba került. Campinchi rádióbeszédének végén annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy Franciaország győzni fog, mert erős és hatalmas.

Ujabb kanadai csapatok érkeztek Angliába.

Londonból jelentik: Csütörtökön újabb kanadai csapatok érkeztek Angliába. Velük együtt sok olyan kanadai is érkezett, akiket megfelelő kiképzés után az anyaország hadseregébe osztanak be.

Ottawából jelentik: A harmadik kanadai csapatállományt még nagyobb titokban indították utnak január 30-án, mint az előzőket. A csapat szállító hajókat repülőgépek és hadihajók kísérték. A csapatokkal egyidőben hadianyag- és élelmiszer-szállítmány is érkezett Kanadából Angliába.

A német főparancsnokság kimutatása a tengeri háború hajóvesztéseiről

Az angol oldalon elpusztult 409 hajó másfélmillió tonna-tartalommal, a németeknél 42 hajó 237 ezer tonna-tartalommal

Berlinből jelentik: A német hadsereg főparancsnokság hivatalos közlést adott ki a tengeri háborúnak a háború kezdete óta január végéig lefolyt eredményéről. Eszerint az angol hajótervből, s kevesebb részben a francia és a hadszíntérre került semleges hajókból torpedózás és aknaráfutás miatt elpusztult összesen 409 hajó 1 millió 490 ezer tonnatartalommal. A németeknél mindjárt a háború kitörésekor a kikötőben az ellenség lefoglalt 13 ezer tonna hajóteret, utközben elsüllyesz-

tett 82 ezer tonnát, maguk a német tengerészek az ellenség elől elsüllyesztettek 141 ezer tonnát s így a németek összes vesztesége 49 hajó, 237 ezer tonnatartalommal. A németek átvizsgálás végett megállítottak és német kikötőbe kísérték 354 hajót.

Ujabb hajópusztulás az angol partokon.

Londonból jelentik: Egy 3847 tonnás angol gőzös Anglia északi partjai mentén sziklagátnak futott. A hajót sorsára kellett hagyni. Legénységét teljes számban megmentették.

Hitler hosszabb megbeszélést folytatott Göring tábornaggal és a német hadsereg két vezető tábornokával

Amsterdamból jelentik: Itteni lapjelentések szerint Hitler hosszabb megbeszélést folytatott. Azt hiszik, hogy katonai természetű kérdésekről volt szó, mert a megbeszélésekbe később Keitel és Brauchitsch tábornokot is bevonták. Tekintettel arra, hogy a német szakértők véleménye szerint a végleges győzelmet nem a számbeli fölény, ha-

nem a motor- és hadianyagfőlény biztosítja, gyors és erélyes intézkedések várhatók a német hadianyaggyártás százszázalékos fokozására. Lehetségesnek tartják amszterdami politikai körökben, hogy a megbeszélésen a nagy német tavaszi offenzívát tárgyalták meg.

A németek fehér könyve a népkisebbségikérdésről

XII.*

Csehszlovákia felosztási folyamata, mint múlt közleményünkben vázoltuk, Lengyelországban az Olsa-vidék és Teschen város csatlódását hozta, de ezzel együtt újabb német kisebbségi problémákat is. A kisebbségi kérdés területén való további halmozódás Lengyelország keleti vidékére nézve állott elő. Ezen a keleti vidéken is — különösen Volhyniában — német kisebbségi népelemekkel volt valamelyes gondja, de sokkal nagyobb gondja volt az egész keleti Lengyelországban élő ukrán (ruthén) népelemmel.

Már első közleményünkben említettük, hogy a lengyelországi ukrán népkisebbség dolgával az angol parlament felsőházában is 1932. június 15-ikén behatóan foglalkoztak. Ez alkalommal Lord Noel-Buxton arról szólt, hogy a genfi Népszövetség egy bizottsága a lengyelországi ukrán vidékeken helyszíni vizsgálatokat tartott, s az onnan érkezett panaszok igazságát e vizsgálat során megerősítve látta. Panaszok voltak arra, hogy az iskolán kívüli vasárnapi oktató összejövetelek előadóit elzárták és a gyermekeket tanítóik ellen vallatták, s a vallatás arra vonatkozott, vajjon csakugyan ukrán abc-tanítást folytattak-e a vasárnapi oktatáson. Aztán további panasz volt, hogy a lengyel uralomig azon a területen 2400 népiskolája volt az ukránoknak, s a lengyel uralom alatt 1928-ig 745-re fogyasztozták. Volhyniában a volt lengyel katonák kényszertelepítését a régi ukrán lakosság fegyveres üldözésével költötték egybe. Az ukrán falyak jellegzetes szövekezteit mindenütt elnyomták és — mondotta a felszólaló lord — „véleményem szerint mindez része annak a politikának, mely a parasztot tudatlanná és egymásközt egyenletlenkedővé akarja tenni.”

Megemlítette még a lord, hogy az osztrák időkben volt 11 egyetemi tanszékét is elvették az ukránoktól, holott a lengyel kormány külön egyetemet is ígért nekik. Tulzott a rendőrzárlom; mindent gyanusnak tartanak, általános üldözési rendszer van, középkori kínvallatásokkal egybekötve. A helyszíni vizsgáló bizottság egyik tagja az angol kormány részéről Lord Cecil volt, ki a Népszövetség tanácsa előtt azt a jellemzést adta, hogy mindezek „az emberiség lelkiismeretét megrázzák.” A másik angol tag, Sir Walter Raper jogtudós az ukrán területen észleltekről ilyent is följegyzett: „A falu vezetőit összefogták, egy csűrbe hajtották, meztelenre vetkőztetve a földön végignyújtották és cséphadarókkal verték végig őket. Az orvosoknak tilos volt, hogy a városból a faluba jöjjenek, s amelyik falusi földműves gyógykezelés végett a városba igyekezett, azt a csendőrség visszatérésre kényszerítette.”

Mindezek felsorolása közben Lord Noel Buxton az ukránokról ezt mondotta: „Az ukránok ugyan tőlünk távolállóknek látszanak, azonban ügyük mégis az egész világra szól, mert esetükben a béke érdekei vannak veszélyben. Az ukránok népe sokkal nagyobb, mint ahogy mi megszoktuk a róluk való elképzelést. És 6 millió lakik közülük Lengyelországban; de Kanadában is az angol és francia lakosság

* Előbbi közlemény a „Magyar Lapok” 1940. február 9-iki számában.

után ők alkotják a legnagyobb népcsoportot, tehát így az ő ügyük legnagyobb mértékben angol ügynek is tekintendő." Ezután sorolta föl a lord a helyszíni vizsgálat sérelmi eseteit, s aztán így fejezte be felszólalását: „Az ember csak nagy tartózkodással bírál egy barátságos államot, azonban semmitem nyerünk általa, mint ahogyan ezt a Népszövetség Tanácsának az ülészései is mutatják, ha a szerződés-szegésről tudomást nem veszünk, ha ezeket a sérelmeket hallatlanná tesszük. Nem szabad elfelednünk, hogy Lengyelországnak egészen különös okai vannak a szerződések tiszteletben tartására, mert ő a neki juttatott átcsatolásokat azzal a föltétellel kapta, ha ennek a csatolt vitáknak önkormányzatot fog adni. Ezt a határozatot az 1923-iki nagyköveti konferencia hozta, melynek a mi országunk is egyik tagja volt.”

Még hozzáfűthetjük, hogy ugyanazon a felsőházi ülésen Halifax lord, a hadügyminiszter válaszolt a felszólaló lordnak. Megállapította, hogy az ukrán panaszokat a Népszövetség egy hármas bizottsága, melynek egyik tagja angol részről Lord Cecil volt, a helyszínen megvizsgálta. Vizsgálata eredményéről a Népszövetség Tanácsának azt a jelentést tette, hogy a lengyel kormány részéről a kisebbségi szerződés megsértésének esete fennforog. A Népszövetség Tanácsának 1932. évi január hó 30-iki ülésén Sato japán delegátus volt az előadó, ki jelentésében azt a nézetét fejezte ki, hogy „a lengyel hatóságoknak bizonyára nem szándéka az ukránellenes politika és hogy jövőben kibékítő magatartást fognak követni, továbbá azon fognak fáradozni, hogy az ukrán nép feletts vezetőivel együttműködést tudjanak találni a helyzet megjavítására.” Cecil lord még felszólalt a japán előadó után, s kifejezte sajnálkozását afőlött, hogy a lengyel kormány nem kártalanította a hivatalnokai által rossz bánásmódban részesített áldozatokat. Továbbá kérte a lengyel kormányt, hogy erélyes rendszabályokat vegyen igénybe a meggyőzött ukrán nép megnyugtatása és kibékítése érdekében.

Ezek a lengyelországi ukrán gondok új alakban vetődtek föl, mikor Csehszlovákia az 1938-ik év őszén a német, magyar és lengyel népvidékek elszakadásával új kialakulás problémája elé került. Prága a megmaradt cseh-morva, szlovák és ruthén területeket új állami közösségbe akarta szervezni, hogy majd a müncheni négy hatalom és a körülötte lévő szomszédállamok ennek a megszükkült új államnak adjanak határbiztosítást. A müncheni (1938. szept. 29-iki) határozat csak a német, magyar és lengyel népcsoportokra nézve határozott, a csehszlovákiai többi népelemre nézve az önrendelkezés jogát hagyta nyitva. Így aztán a kárpátaljai ruthén népelem is az önrendelkezési jog szempontjából belekerült a számottevőbe, sőt a nemzetközi politika kialakulásának egyik tényezője lehetett.

A maradék Csehszlovákia központja, a prágai kormány úgy akarta megoldani a kérdést, hogy államfői, külügyi, hadügyi és pénzügyi közösséggel három részletállam szerveződjék: a cseh-morva, a szlovák és a ruthén, melyek aztán együtt államszövetséget alkossanak. Ilyen értelemben el is készült valami alkotmány, de az a gyakorlatban nem tudott bevalni Szlovákia növekvő önállósági törekvései miatt. A Ruthénföld is utánozta Szlovákiát, s ott a ruthén elnevezés helyett a kormányzatba felülkerültek és követők mindinkább az ukrán (kárpátukrán) elnevezést kezdték használni. Gőzös volt ez arra, hogy egy jövőben nagy Ukránia alakulhat, mely a lengyelországi 6 millió ukránnal, s a szovjetországi birodalom 30 millió lakósnal ukrán terület népeivel együtt alkotná meg a maga új államát. Ehhez azonban indítás kell egy teljesen szabad ukrán pontról, s ez a szabad pont lenne Kárpátalja, mely tehát az ukránok nagy államára egyesülésében valami olyan szerepet és jelentőséget töltene be, mint egykor Piemont az olasz államegység létrehozatalában.

Lengyelországban tehát az ukrán népkisebbségi kérdés ilyen nagypolitikai jövőalakulás ködgomolygásában került. Emiatt Lengyel-

ország vezetői Csehszlovákia felbomlási folyamatát különösen Kárpátalja szempontjából tekintették magukra nézve aggasztónak. A németek fehér könyvében van egy hivatalos feljegyzés 1938. okt. 24-ikéről, melyet Hewel követési tanácsos foglalt írásba. A feljegyzés Lipski berlini lengyel nagykövetnek ugyanazonnap Ribbentrop német külügyminiszternél tett látogatásáról szól, illetve e látogatás alkalmával kifejlődött beszélgetésről. A lengyel kormány a maga berlini diplomáciai képviselője útján ekkor hozta először szóba a kárpát-ukrán kérdést. A hivatalos följegyzés ezekre nézve a következőket mondja:

„Lipski úr azonnal ismertette látogatása okát. Lengyelország érdekelve van a Dunavidék kialakulása állandósításában. Kárpát-Ukránia a maga rendeltetésével, a maga 80 százalékos alfabetájával, tűzfészek minden elképzelhető politikai áramlatnak, s valóságos kommunista központ. Összesen 650 ezer lakósa van, miből 250 ezer magyar és zsidó, 400 ezer pedig ruthén. E nyugtalan tűzfészek miatt Lengyelországnak már volt néhány éles jegyzékváltása Prágával. Beck azt mondta neki (Lipskinék), hogy ő ebből a mostani válságból valami okosat akarna kihozni. Lengyelország kívánata az volna, hogy Kárpátukránia Magyarországhoz csatolódjék. A lengyel-magyar közös határ nagyértékű volna, mint záró-gát kelet felé. Lengyelországnak Németország elleni blokkalakításáról szóló híresztelések értelmetlenek, ezeket megcáfolta Lengyelországnak a mostani válság alatti magatartása is Szovjet-Oroszországgal szemben. A lengyel politika a mostani válságban ez: Magyarországot a szlovák kérdésben mérséklethez bírni, a kárpát-ukrán kérdésben pedig támadásra mozgatni. Ő, Lipski, reméli, hogy az elmondott értelemben való megoldás a német érdekekkel nem ellenkezik. — A birodalmi külügyminiszter úr erre a nagykövetnek kijelentette, hogy a fölvetett eszme valami új dolog az ő számára és előbb nyugodtan át akarja fontolni. Ő ugyan megértéssel van a lengyel kívánások iránt, de bizonyos nehézségeket is lát, amire nekünk tekintettel kell lennünk.”

Ezután a danzigi kérdést és a korridor ügyét hozta szóba Ribbentrop külügyminiszter, s első ízben vázolta azt a nagy tervet, hogy ennek végleges rendezésével hogyan lehetne a német és lengyel állam baráti szomszédságát örök időkre biztosítani. A lengyel nagykövetet fölkerlte, hogy e nagyvonalú rendezés eszméjét Varsóban Beck külügyminiszterrel közölje, vajjon ő mit szól hozzá. A nagykövet ezt meg is ígérte. A továbbiakban a hivatalos följegyzés így folytatja: „Az ő (a Lipski nagykövet) főkérdése az eszmésere a magyar kérdés felől. Beck úr üzeni, hogy amennyiben Magyarország német, olasz és lengyel döntőbírósgót kíván ez ügyben, Lengyelország hajlandó résztvenni, ha a más két állam szintén beleegye. Ezzel szemben a birodalmi külügyminiszter rámutatott, hogy mennyi kockázatosága van egy döntőbírósgói ítéletnek. Egy második rövid beszélgetéskor a birodalmi külügyminiszter megemlítette Kárpát-Ukrániát. A nagykövet hangoztatta, hogy Lengyelországnak nem érdeke a további területnövekedés ott az ukrán tájon, ellenben kizárólag az a lengyelek kívánalma, hogy közös határt kapjanak Magyarországgal. A birodalmi külügyminiszter úr megígérte, hogy ezt az egész összetételt még egyszer át-

gondolja, de véleménye szerint, ha Németország és Lengyelország között minden nagy kérdésre kiterjedő végleges megoldás jönne létre, úgy egészen biztosan ez a mellékprobléma is szerencsés elrendeződést tudna találni.”

Ez a kárpát-ukrán kérdés még akkor is behatóan szóba került, mikor 1939. január hó 5-ikén Berchtesgadenben Beck lengyel külügyminiszter Hitler birodalmi vezérrel folytatott megbeszélést. E megbeszélésen főleg a lengyel-német határkérdés végleges rendezése, s így Danzig és a korridor ügye volt szóban, de bevezetőként a csehszlovákiai új határok biztosítása és ezzel kapcsolatban a kárpátaljai kérdés került tárgyalás alá. Erről a berchtesgadener megbeszélésről Schmidt német birodalmi követ készítette hivatalos följegyzést, s ebből vesszük a következő részleteket:

„Különbö is vannak még (mondotta Beck külügyminiszter) egyes további kérdések, melyekben a lehető félreértéseket el kell hártani. Többi között itt van a csehszlovák határok biztosítása, még pedig abban a vonatkozásban, vajjon azonnal meg kell-e ezt tenni, vagy ha egyáltalán szó lehet róla, milyen időpont jöhet kilátásba. Ezzel kapcsolatban Lengyelország különösen a kárpát-ukrán kérdésben van érdekelve. Emlékszik Pilsudski egy kifejezésére, mely „Közép-Európa balkánizálódását” emlegette. Azokban az agitátorokban, akik a jelenlegi kárpát-ukrán területen tevékenykednek, Lengyelország a maga régi ellenségeit ismeri fel újra, s attól tart, hogy Kárpát-Ukránia egykor majd olyan nyugtalanító tűzfészekké fejlődik ki Lengyelországra nézve, ami miatt a lengyel kormány kénytelen lesz beavatkozni; ez pedig további bonyodalmakat idézhet elő. Ez a legfőbb oka annak, miért törekszik Lengyelország arra, hogy Magyarországgal közös határa legyen.”

A hivatalos följegyzés aztán így folytatja: „A birodalmi vezér azt válaszolta, hogy minden meglevő nehézség elhárítására először is a német-lengyel viszony alapirányához kell visszanyulni. Német részről hangoztathatja, hogy amiket az 1934-ik évi megemlékezési nyilatkozat kimondott, Németország azt az alapelveket tartja irányadónak Lengyelországgal szemben, s ez a célzata a legkevésbé se változott. Ami különösen Kárpát-Ukránia kérdését illeti, a világsajtó híreszteléseit bizonyos szándékokat tulajdonítanak Németországnak, amikre nézve kijelentheti, hogy ebben a tekintetben Lengyelországnak semmitől se kell tartania. Németországnak a Kárpátokon túl nincs semmi érdeke, s az ő számára közömbös, hogy mit tesznek e területen érdekelt országok. A bécsi döntőbírósgói ítélettel kapcsolatban Németország az ukrán kérdésre nem kívánt ki-temni, s ez az álláspontja Lengyelországban talán bizonyos félreértéseket idézett elő, de ezt az álláspontot megmagyarázza az ügy kifejlődésének a története. Ezt a döntőbírósgói ítéletet mindkét fél meghallgatása után akként hozták, hogy a magyar követeléseket vették alapul. Az ő (a vezér) kívánata az, hogy nemzetközi konfliktus semmiesetre se idéződjék elő, s vég-ső sorban ez az elhatározó az ő magatartására az ukrán kérdésben.”

Az 1939-ik év első hónapjaiban már teljesen elromlott a lengyel hangulat a németekkel való megértési politika tekintetében. Mikor erről 1939. márc. 9-ikén döntő jellegű megbeszélést folytatott Molotov nagykövet Beck lengyel külügyminiszterrel, a külügyminiszter ismét a kárpát-ukrán kérdésre utalt, hogy amiatt romlott el a lengyel hangulat, mert Németországnak tulajdonítja, amiért nincs még közös lengyel-magyar határ. Molotov erről szóló jelentése ezt mondja: „Rámutatott arra, hogy ez állítás alól a vezér berchtesgadeneri (1939. január 5-iki) világos kijelentései minden alapot elvettek. Valóban ideje volna már, hogy a kulféregző híresztelések ellen lengyel részről valamit tegyenek.” A lengyel-magyar közös határ tíz nap mulva aztán tényleg elkövetkezett, de ezért megint világpolitikai kihatású változásnak kellett történnie Csehszlovákiával. Ezekről, s ezeknek a népkisebbségi kérdés előbbi és későbbi fejlődésével való összefüggéseiről legközelebb hozunk ismertetést. (b. p.)

Legszebb imakönyvek:

Egy Lant, Imádságos és énekes könyv	90 lei
P. Boros: En Uram, én Istenem.	
Férfiak részére. Felvaszonkötésben	35 "
Férfiak részére. Egészvaszonkötésben	45 "
P. Boros: Mária légy Anyám!	
Nők részére	55 "
Walter-Varga: Örökimádás. Nagybetűs kiadás, gyengélatásnak is könnyen használhatják	468 "
Kis imakönyv. Pázmány Péter után, Egészvaszonkötésben	65 "
Scheffler: Jézus Neked Elek. Gyermekimakönyv	32 "

Megrendelhetők kiadóhivatalunk útján.

10 nap . . . . . leltári vásárt rendez a „SOLDURI“
10 nap . . . . . cca 2000 pár olcsó cipőt
10 nap . . . . . bocsájtunk vevőink rendelkezésére 295, 395 árban
10 nap „SOLDURI“ cipőüzlet, Oradea, Alexandri-u. 6

Tisztekké lehet előléptetni tényleges altiszteket a német hadseregben

Berlinből jelentik: A főparancsnokság rendelkezést adott ki, mely szerint a tényleges és volt hivatásos altiszteket tisztekké lehet előléptetni. Azokat az altiszteket, akik több, mint 5 évi szolgálattal rendelkeznek a hadseregben és a régi, újra behívott altiszteket a csapatparancsnokok minden további nélkül fölterjeszthetik tiszti előléptetésre. Az öt évi szolgálattal nem rendelkező, fiatal altiszteknél előbb külön tanfolyamon kell résztvenniük, mielőtt tisztekké neveznék ki őket.

Január hónapban újából drágult a meg- élhetés!

**Augusztus óta 16.3 százalékkal
drágultak meg a közszükségleti
cikkék árai**

Bucurestiből jelentik: A statisztikai hivatal árfelvételai szerint január hónapban a megélhetés átlagban 3.3 százalékkal drágult. A legnagyobb arányú drágulás a ruházati cikkekben és lábbeliekben mutatkozik, ahol a januári áremelkedés átlagban 4.6 százalékos. Az élelmiszerek árai átlagban 3.8 százalékkal, az egyéb közszükségleti cikkek árai átlagban 1.5 százalékkal mentek fel.

1939. augusztusa — a német-lengyel háború kitörése — óta a megélhetés átlagban 16.3 százalékkal drágult.

Az Argus indexe (1916. augusztus 1-hez viszonyítva) 4720, a december végi 4569-cel szemben, ami szintén 3.3 százalékos drágulásnak felel meg. Az élelmiszerek indexe 4279 (decemberben 4122), a ruházati cikkek indexe 5325 (december végén 5092), az egyéb közszükségleti cikkek indexe 4556 (december végén 4494).

Az Argus indexei szerint is a ruházati cikkek és élelmiszerek drágulásai meghaladják az átlagdrágulást.

Endfieldben, London külvárosának egyik gyárában robbanás következtében tűz tört ki, több ember meghalt. A robbanás a környéken is sok pusztítást vitt véghez. Ez a kép a robbanás színhelyén készült.

A belga honvédelmi miniszter arról beszélt a parlamentben, hogy nem kell túlkorán igénybe venni a Belgiumnak ígért biztosítékokat, mert az ország idő előtt elveszítené függetlenségét és semlegességét

— Tudósításunk folytatása az első oldalról —

Brüsszelből jelentik: Denis tábornok, nemzetvédelmi miniszter a parlamentben kijelentette, hogy az idegen repülőgépeknek belga terület fölött való átrepülését gyakorlatilag megakadályozni lehetetlen. A honvédelmi intézkedésekről kijelentette, azok olyan állapotban vannak, hogy a támadások előnyomulását meglassíthatják. Ezenkívül tervezték a repülőterek, a távbeszélő- és távíró-hálózatok, valamint olyan berendezések szétrombolását, amelyek alkalmasak arra, hogy az ellenségnek használjanak.

A nemzetvédelmi miniszter ezután az egyes hatalmak részéről Belgiumnak nyújtott katonai biztosítékok tekintetében hozzáintézték kérdésekre kijelentette, hogy ezeknek a biztosítékoknak gyorsan kell működniük, hogy hatásosak legyenek. Másrészt viszont ezeknek a hatalmaknak a segítségét nem szabad túl korán igénybe venni, nehogy Belgium idő előtt elveszítse függetlenségét és semlegességi politikáját. Végül utalt arra, hogy a hadseregnek erősnek kell lennie. Az a hadsereg azonban nem lehet erős, melynek kebelén belül bizonyos elemek egymással szemben állnak.

Tulzott hírek a belgiumi általános mozgósításról.

Brüsszelből jelentik: A küszöbön álló belga általános mozgósításról elterjedt és hivatalosan

megcáfolt jelentések annak következtében keletkeztek, hogy február 5-ére behívták az 1922-es unjonkorosztály második részletét. A korosztály harmadik részét március 29-én hívják be szolgálatra. Sajtóközlések szerint teljesen normális behívásokról van szó. Tekintettel a belga részleges mozgósításra, a szokásos hadsereg gyakorlatot ez évben nem tartják meg, de azért különféle gyakorlatokat terveznek, különösen a repülőgépek nagy lögyakorlatait. Félhivatalos hírek szerint a katonai szabadságokat a közeljövőben 5 napról 7 napra meghosszabbítják.

A genfi Népszövetség egykori orosz má- sodtitkárárt kiutasították Svájc területéről.

Genfből jelentik: Sokolin, aki a szovjet unió népszövetségi tagságának érvénytelenítése után a Népszövetség másodtitkárságáról lemondott, továbbra is Genfben marad azzal az indoklással, hogy a genfi szovjet vöröskeresztet képviseli. A kantoni kormány nem ismerte el Sokolinnak ezt a minőségét és a szövetségi kormánnyal egyetértésben felszólította, hogy februárban hagyja el Svájc területét.

A finnek mindenütt visszaverték az orosz támadásokat

**A karéliai földszoroson az oroszok csak helyi sikereket
értek el, de nem törték át a Mannerheim-vonalat**

Helsinkiből jelentik: A hivatalos finn jelentés szerint a karéliai földszoroson az ellenség támadását visszaverték. Az oroszok vesztesége körülbelül ezer halott. A Ladoga-tó felé a finnek visszaverték az oroszok támadásait. Itt megsemmisítettek négy szovjet harcikocsit, egy páncélgépkocsit, egy ágyút és hatvan gépkocsit. Kuhmo környékén a finnek megerősítették állásaikat. Suomalminál az oroszok szintén támadtak, de a finnek ezeket a támadásokat is kivédtek. Az oroszok itt 250 embert vesztek. A finnek nagymennyiségű hadianyagot zsákmányoltak.

Helsinkiből jelentik: Jól értesült finn körök cáfolják azt a hírt, hogy az oroszok elérték volna Kajaannit. Ez a helység 80 kilométerre fekszik Kumoniemittől, ahol a finnek az elmúlt héten nagy sikereket értek el és száz kilométernyire van Suomalminitől. Különben is a szovjet csapatok a leg-erősebb működést a karéliai földszoroson fejtik ki. Katonai megfigyelők szerint nem igaz az, hogy az oroszok naponta ötször is megismétlik a támadást és naponta kicserélik a csapataikat. Különben ismételt támadásaikkal is csak helyi sikereket érnek el és szó sincs arról, hogy áttörték volna a Mannerheim-vonalat.

Orosz jelentés a finn erődítmények elfoglalásáról.

Moszkvából jelentik: A leningrádi katonai körzet vezérkarának jelentése: Azoknak a gyalog-

sági előőrharcoknak az eredményeként, amelyek a legutóbbi napokban a karéliai földszoroson folytak, a szovjet csapatok a summai szakaszon elfoglalták Hotineni megerősített területet, ahol nyolc betonerődítmény húzódik. A Ladoga-tó és a Suvantijaervi közötti szakaszon öt betonerődítményt foglaltak el. A légi haderő eredménytelennel bombázott katonai célpontokat.

Csak néhány percig voltak az oroszok a finn állásokban.

Stockholmból jelentik: Az egyik svéd lap finnországi tudósítója azt jelenti, hogy az oroszok sikertelen támadást intéztek a finn vonalak ellen. A szovjet haderő nyomása a Mannerheim-vonalra nem szűnt meg. A szovjet csapatoknak sikerült ugyan elérniük az első finn vonalakat és be is hatoltak a finn állásokba, de csak néhány percig voltak az elfoglalt erődítményben, mert a finnek rövidesen kiűzték őket onnan.

Lengyel önkéntesek Finnországban.

Londonból jelentik: Félhivatalos jelentés szerint csütörtökön lengyel önkéntesek indultak Franciaországból Finnországba. Az önkéntesek a nyugati fronton harcoló lengyel hadsereg soraiból kerültek ki. Az önkéntesek számáról nem nyilatkoznak.

A bérlők és a városi illetékek

Nagyvárad, február hó.

A bérlői illetékek eddig is sok zavart idéztek elő a város gazdálkodásában. Eddig a nehézségek az illeték kivetésének a jogossága tárgyában merültek fel, most azonban ezeket az illetékek behajtásának a kérdése váltotta ki. A bérlők állandóan kétségbevonták a terükre kivetett illeték jogosságát és éveken át sikerrel is védekeztek azok kivetése ellen, mert az őket megterhelő törvényes rendelkezésnek a törvény szövegébe befoglalása erre alapot nyújtott.

A legújabb közigazgatási törvény a rendelkezésnek törvény szövegébe önálló pontként beiktatásával elvonta a bérlők elől ezt a védekezési alapot és ekkor a bérlők arra hívatkoztak, hogy maga a törvényes rendelkezés törvénytelen, alkotmányellenes. Állampolitikai elv az, hogy közterhekkel csak az adózó polgárok jövedelmeit lehet megterhelni, a szóban forgó törvény azonban nem a jövedelmet, hanem egyenesen az adózó polgárok kiadását, az általuk fizetett bérösszegeket terheli meg. Az alkotmányellenességi kifogás azonban az alsóbb bíróságok csak abban az esetben vehetik figyelembe, ha ezt a kifogást a Semmitörvényesség és pedig minden egyes személyt illetőleg külön-külön megállapította. Ezt a hosszadalmas és felette költséges eljárást a bérlők igénybe nem vehették és ekként kétségelenné vált, hogy a bérlői illetéket a bérlők megfizetni tartoznak. Megszűntek tehát az illeték kivetése körüli bonyodalmak, de most ezek helyébe léptek az illetékek behajtása körül támadt, nemkevésebb súlyos újabb nehézségek.

A Hivatalos Lap szeptember 11-iki 209-ik számában meghirdetett törvényrendelet ugyanis elrendelte, hogy Bucuresti főváros területén a bérlőket terhelő 1 ezrelékes tűzoltódíjat és az 5 százalékos bérlői illetéket a pénzügyi kormány szervei a bérleti szerződések után szedett 15 százalékos proporcionális adóval együtt szedjék be.

A Hivatalos Lap 1940. január 26-iki 21. számában meghirdetett újabb törvényrendelet pedig a most ismertetett rendelkezéseket az ország összes törvényhatóságaira és városaira is kiterjesztette. Ezeknek a rendelkezéseknek az indoka pedig az volt, hogy ezeknek az illetékeknek a behajtása nagyon nehézkesnek bizonyult. A törvényrendelet indoklása szerint ugyanis a tűzoltóadó és a bérlői illeték „az adózóknak igen nagy és nagy mozgékonytárgy tömegét érinti”. „Igen sok esetben a közterhek végleges megállapításáig az adózók elköltöznek és ekként a behajtás lehetelenné válik.”

Ezek a nehézségek vezették a belügyi kormányt arra, hogy a pénzügyi kormánnyal megállapodjék és a behajtást a pénzügyi kormány szervei útján eszközöltesse. Ez a módosítás azonban most már a háztulajdonosok helyzetében idézett elő igen súlyos és nehezen leküzdhető nehézségeket. A bérleti szerződések ugyan a szerződő felek, tehát úgy a háztulajdonosok, mint a bérlők egyetemleges felelősség mellett tartoznak illetékezés végett bemutatni és erre a törvény a szerződés kiállításától számított 30 napi időhaladékot engedélyez. A gyakorlatban aztán a kérdés akként alakul ki, hogy a szerződéseket minden esetben a tulajdonos mutatja be illetékezés végett. Tekintettel arra, hogy városunkban a bérlői illeték — igen helyesen — progresszív formában 2—5 százalékos kulcsok alkalmazásával van előírva, tehát a tulajdonosok nem is szereshetnek tudomást arról, hogy bérlőik mily összegű ilyen illetékekkel vannak megterhelve. De ettől el is tekintve, elképzelhetetlen, hogy most már a bérlőket terhelő tűzoltódíj és bérlői illeték beszédésére és ennek eredménytelensége esetében, ezek előlegezésére is a háztulajdonosok legyenek kötelezhetők, mert ez anyagi helyzetüket teljesen megrendíthetné. Kétségtelen, hogy a belügyi kormány abból indult ki, hogy a bérleti szerződéseket a bérlők mutatják be illeték kiszabás céljából és ekkor az egységes 5 százalékos bérlői illeték kivetése és beszédése sem-

miféle nehézséget és bonyodalmat elő nem idézett volna és főleg teljesen kívül maradtak volna a kérdésből az ebben teljesen érdektelen háztulajdonosok.

Az ismertetett gyakorlati helyzet következményeként azonban a háztulajdonosok annak a veszélynek vannak kitéve, hogy az általuk illetékezés végett bemutatott szerződések illetékezését a pénzügyi hatóságok megtagadják mindaddig, míg ők a bérlőket terhelő tűzoltódíjat és a bérlői illetéket is le nem róják. Ebben az esetben pedig a háztulajdonosok a bérleti szerződés után járó proporcionális adó le nem rovása miatt háromszoros pénzbírságnak vannak kitéve.

Láthatjuk, hogy az újabb rendelet-törvé-

„Az új békekötésnél a westfáliai-béke szellemének kell érvényesülnie“

— mondotta a francia kamara külügyi bizottságának elnöke. Szerinte a szövetségeseknek katonai és területi biztosítékokat is kell szerezniük

Párizsból jelentik: Mistler radikális képviselő, a francia kamara külügyi bizottságának elnöke, beszédet mondott a párizsi Marigni színházban a szövetségesek háborús céljairól és béketerveiről. Kijelentette a többi között, hogy ez a háború csak teljes győzelemmel, vagy teljes vereséggel végződhet. A jövőbeli békeszerződéseket nem szabad ismét rögtönözni, miúgy 1919-ben tették. A nyugati hatalmaknak meg kell tartaniuk a németekkel szemben a katonai felsőbbbséget.

Ezután szembeszállt az angol munkáspárt béketervével, mely európai államszövetséget leszerelést és örök békét tűzött ki céljául. A békeszerződés — úgymond — semmit sem ér majd, ha a győzteseknek nem lesz módjukban minden kis részletet megvédelmezni. Nem lesz ugyan lehetséges a westfáliai béke megújítása, mely 343 független államra börtönte Németországot, de a westfáliai béke szellemének kell újhol érvényesülnie. A szövetségeseknek katonai és területi biztosítékokat is kell szerezniük. Meg kell szállniuk minden kulcshegyet. Végül kifejtette, hogy a háború után is meg kell maradnia az angol-francia összetartozásnak és a közös szövetséges főparancsnokságnak.

Kizárják az amerikai vizekről és kikötőkből a hadviselő államok tengeralattjáróit.

Rio de Janeiroból jelentik: A pánamerikai és semlegeségi bizottság a tengeralattjárók kérdésének megvitatása után különböző határozatokat hozott, amelyek szerint az amerikai államok, a kikötőkből és a felségjoguk alá tartozó vizekből kizárják a hadviselő államok tengeralattjáróit, ki-

nyek a háztulajdonosokra nézve milyen súlyos helyzetet teremtettek. Ennek megszüntetése érdekében tehát úgy az itteni Háztulajdonosok Szövetsége, mint remélhetőleg az ország többi hasonló érdekeltségei is memorandummal fogják fordulni a belügyi kormányhoz és kérni fogják ennek a hátrányos rendelkezésnek a megszüntetését.

Az ügy rendkívül nagy fontosságára tekintettel a Háztulajdonosok Szövetsége kikérte a város közbenjárását is.

Chirila polgármester teljesen tájékozva van ebben a kérdésben és a törvényrendeletek rendelkezéseit a város szempontjából is hátrányosnak találja, úgyhogy a város is felterjesztéssel él a belügyi kormányhoz és ekként remélhetjük, hogy a háztulajdonosokat fenyegető bírságok elkerülhetők lesznek.

Dr. Lengyel Zsigmond,
a Háztulajdonosok Szövetségének elnöke.

véve, ha azok valamelyike rossz idő miatt, hajókár kijavítása céljából, vagy emberbaráti jog alapján megy amerikai vizekre, vagy kikötőkre. Ezen esetben a tengeralattjárónak a víz felszínén, felvont lobogóval kell haladnia és jeleznie kell a kényszerítő okot. Más esetben a tengeralattjárónak különleges felhatalmazást kell kérnie, hogy semleges kikötőbe behathasson. Ha a tengeralattjáró e rendszabályok valamelyikét megszegi, akkor a buvárhajót egész tisztikarával és legénységével együtt a háború befejezéséig internálják. A semleges tengeralattjáróknak is engedélyt kell kérniük, a tenger felszínén kell uszniuk és az illetékes kormány által megjelölt útvonalon kell haladniuk, ha amerikai felségjog alá tartozó vizekre érkeznek.

17—18-án a Gyilkostó jegén rendezik meg a bajnoki korcsolya versenyt. Csikszereada. Saját tud. Az idej bajnoki korcsolyaversenyt a gyergyószentmiklósi Sportegylet a Gyilkostó klimatikus bizottságával karöltve február 17—18. napjain rendezik meg a Gyilkostó jegén, mely 8—12 fok melegben sem olvad. A korcsolyaversenyt az idej a kolozsvári szövetség rendezte meg, dr. Somody Andrásal az élén, miután dr. Csiky János orvos nagy elfoglaltsága miatt a rendezést nem vállalhatta. Kedvezőtlen idő esetén a versenyt, amelyen a „Dr. Hirsch Elemér kupa” is küzdelembe kerül, február hó 24—25-én tartják meg.

Csikszereada város hatóságilag megállapított árai. Saját tud. A város vezetősége a következő új hatósági árakat állapította meg: marhahús l. o. 26, II. o. 20, borjúhús 32, disznóhús 43, nyers szalonna 44, olvasztott zsír 52, sertésszalonna 44, fűszerezett szalonna 48, sonka füstölve 74, kolbász marhahusból 40, vegyes felvágott 64, csirke db 40, tojás db 3, tehénfej 5, bivalytej 7, tehénúró kg 26, házi juhturó 44, piaci juhturó 35, tömlőturó 60, csemege tömlőturó 64, csemegevaj kg 110, piaci vaj kg 60, olvasztott vaj 70, halak fajta szerint 45—60 lei kg, fokhagyma kg 20, dióbél kg 65, aszalt szilva 22, citrom db 5, nullásliszt 11, 4-es liszt 10, 6-os liszt 8, puliszkaliszit szitáva 5, kenyér 4-es lisztből kg 9.50, 6-os lisztből 8.50, barna kenyér 7.50, csőtészta kg 26, ételolaj kg 56, luxó 6.50, darabos só vízonteladónak 3, darabos só raktárból vászoncsákban 3.15, Karolina-rizs kg 54, mat rizs kg 39, olajbogyó 52—64, kávépótlék, belföldi dobozos egyhatodos kg 72, Franck-kávé csomagban kg 60, Kneipp-kávé kg 50, Peco-tea kg 480, kristálycukor kg 32, kocka 34, porcukor 33, főző csokoládé csomagolatlan kg 180, belföldi kakaó kg 180, Ásványvíz belföldi literje 9, szikvíz literje 4 lei. Egy méter búkk tűzifa 225, fenyőfa 110 lei. Petroleum literje 4, denaturált-szesz 32. Stearin gyertya kg 62—64, mosószappan kg 48, kulcszappan db 7.50, méz oltatlan kg 1.50, oltatlan darabos 2, oltott kg 1 lei. Mosósóda kg 5.50, keményítő kg 42, kocsikenőcs kg 18, harkancsír kg 40. Bárányborsapka 150, bórnelőny 450. Első osztályu talp kg 320.

Schütz Antal:

SZENTEK ÉLETE

Négy kötetben. Füzve kötetenként 108 lei, együtt 432 lei. Félvászonkötésben kötetenként 144 lei, együtt 576 lei. Egészvászonkötésben, kötetenként 162 lei, együtt 648 lei. Vastag papíron, selyemfűnyű vászonkötésben, kötetenként 216 lei, együtt 864 lei. Luxusbőr-kötésben, kötetenként 306 lei, együtt 1224 lei és portó.

Febr. 15-ig hosszabbították meg az adóbevallások határidejét

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium közli, hogy a pénzügyi amnesztziáról szóló 93.483—1939. számú törvény teljes büntetésmentességet biztosít azok számára, akik jövedelmi adóbevallást bármilyen okból nem készítettek. A pénzügyminisztérium az adóbevallási ívek határidejét 1940. február 15-ikéig meghosszabbította.

Felemelték Nagyváradon az éttermi árakat a bérkocsi és a bérgépkocsik viteldiját is

Nagyvárad. Saját tud. Az általános drágaság, mint ismeretes, az illetékes hatóságokat arra kényszerítette, hogy felülvizsgálják az egyes közszükségleti cikkek maximális árát. A városi ármegállapító bizottság Chirila Augustin polgármester elnöklésével mint már megírtuk, felemelte a kenyér, a hús és a zsír árakat. Csütörtök délután öt órakor ugyancsak a polgármester elnöklésével ült össze ismét az ármaximáló bizottság és ennek során először a vendéglői árak megállapításával foglalkozott.

A bizottság méltányolva az általános drágaságot, az egyes vendéglői ételek árát felemelte. Felemelték a nagymenü árát is, amely 42 lei. A kimenüért 36 leit szabad számítani. A főzelék árát a bizottság 15 leiben állapította meg.

Ugyancsak foglalkozott az ármegállapító bizottság a bérkocsisok tarifájának felemelésével is. A polgármester a méltányosság álláspontjára helyezkedve, a bérkocsisok viteldiját általánosságban 10—15 százalékkal emelte fel.

Hasonlóan viteldij tarifaemelését kérték a városi bérgépkocsi tulajdonosok, autótaxisok is. A bizottság teljesítette a kérelmet és a mai naptól kezdve a városi bérgépkocsisok viteldiját 333 méterenként az eddigi 4 lei helyett 5 lej lesz.

A hibátlan és idejében bevonuló gépkocsik ezentúl csak harmincnapig szolgálnak

A későn és rossz állapotban átadott autók 90 napig maradnak a hadsereg-nél és tulajdonosukat megbüntetik

Bucurestiből jelentik: A nagyvezérkar I. osztálya 75.078—1940. számú átiratában közölte a belügyminisztériummal, hogy a rekvirált gépjárművek hazaengedése és átcserelése körül nehézségek keletkeznek, mert részben a járművek tulajdonosai gépeiket nem szolgáltatják be a meghatározott időben, részben pedig azért, mert a tulajdonosok használhatatlan állapotban adják be a gépjárműveket. Ennek következtében az alábbi rendelkezést adták ki:

1. Mindazokat a gépjárműveket, amelyeket a meghatározott időben pontosan és teljesen üzemképes állapotban szolgáltatnak be, mindössze 30 napig tartják benn és azután más gépekkel helyettesítik.

2. Azokat a járműveket, amelyeket a meghatározott időpontnál későbbben bocsátanak az illetékes hatóságok rendelkezésére és rossz állapotban vannak, 90 napig használják és tulajdonosuk ellen a rekvirálási törvény értelmében büntető eljárást is indítanak.

A beszolgáltatott gépkocsikon a szükséges javításokat az illetékes csapattestek elvégeztetik, hogy a rekvirálás ideje alatt használni tudják.

A rekvirálási értesítésben a jövőben a fenti intézkedést közlik az érdekelt gépjárműtulajdonosokkal, akiket a járműveik elrekvirálásáról 3—4 nappal hamarabb értesítenek, hogy kellő idő álljon rendelkezésükre kocsik renbehozatalára.

Török magyarázat az előázsiai háborús készülődés híreiről

Csak idegháborút akarnak kezdeni a Közelkeleten. Az angol-arab ellentét tovább tart Palesztinában

Istanbulból jelentik: (Dunaposta.) Az egyik török lap az iráni és afganisztáni háborús készülődések hírével foglalkozik. A híreket azzal okolják meg, hogy ezeket az államokat támadás veszélye fenyegeti. A török lap megállapítja, hogy ezt a hírt csak olyan körök terjeszthetik, akik az idegháborút most kelet felé akarják kiterjeszteni. A háború Európában nem terjed tovább, tehát érthetetlen, hogy annak Keletre való kiterjesztésében hiszzenek. Németország a lengyel háborút hamar befejezte, hogy erős legyen. Nem látszik tehát valószínűnek, hogy a németek újabb arcvonalon kezdjenek harcot. Ami a szovjet esetleges támadását illeti, ennek az országnak nincs itt támadási

célpontja, mert mindene megvan. A szovjetnek lengyelországi és finnországi előretörése tisztán stratégiai okokból történt, ez azonban az előázsiai térrre nem vonatkozik.

Sulyos összecsapás Jeruzsálem mellett az angolok és arabok között.

Jeruzsálemből jelentik: A város közelében sulyos összecsapás történt brit járőrök és fegyveres arab aktivisták között. Az angolok, — akik közben megerősítést is kaptak, — számos halottat és sebesültet hagytak hátra. Az arabok vesztesége nyolc halott és husz sebesült.

Láthatatlan erők mozgásba hozatala a Földközi-tengeren

Olaszországnak gyanuja támadt Törökország balkáni tevékenysége miatt

Genéből jelentik: A svájci Der Bund ismerteti a Balkánértekezlettel kapcsolatos olasz szempontokat. Eszerint Olaszország mint balkáni hatalom és mint a Földközi-tenger délkeleti részének hatalmi tényezője nem fogja tétlenül nézni a balkáni helyzet további fejleményeit. Törökország magatartása azt a gyanút keltette Rómában, hogy már most mozgásban vannak bizonyos láthatatlan erők, amelyek meg akarják akadályozni Délkelet-Európa általános megbékélését és ennek legbiztosabb szószólója éppen Törökország.

— Ha ez a kísérlet a legrövidebb időn belül meg nem szűnik, akkor Törökország szerepe, mint Olaszország politikai ellenjátékosa, teljes nyíltsággal napvilágra kerül. Olaszország örökösök a Balkánon és mindenkor készen áll a beavatkozásra, ha a fejlemények délkelet-európai érdekeinek kárára alakulnának és ellentétbe kerülnének Olaszország békére törekvő magatartásával.

Az olasz fasizmusnak nem kell pacifizmus, suttogó propaganda és lusta egyhelybenállás.

Milanóból jelentik: Mutti, fasiszta párttitkár, aki Páduában hősi emlékünnepen vett részt, az egyetlen 800 legionistája előtt az afrikai és a spanyol háborúról szólva kijelentette, hogy egyetlen, forradalmi fasizmus van: amely menetel. Nincs

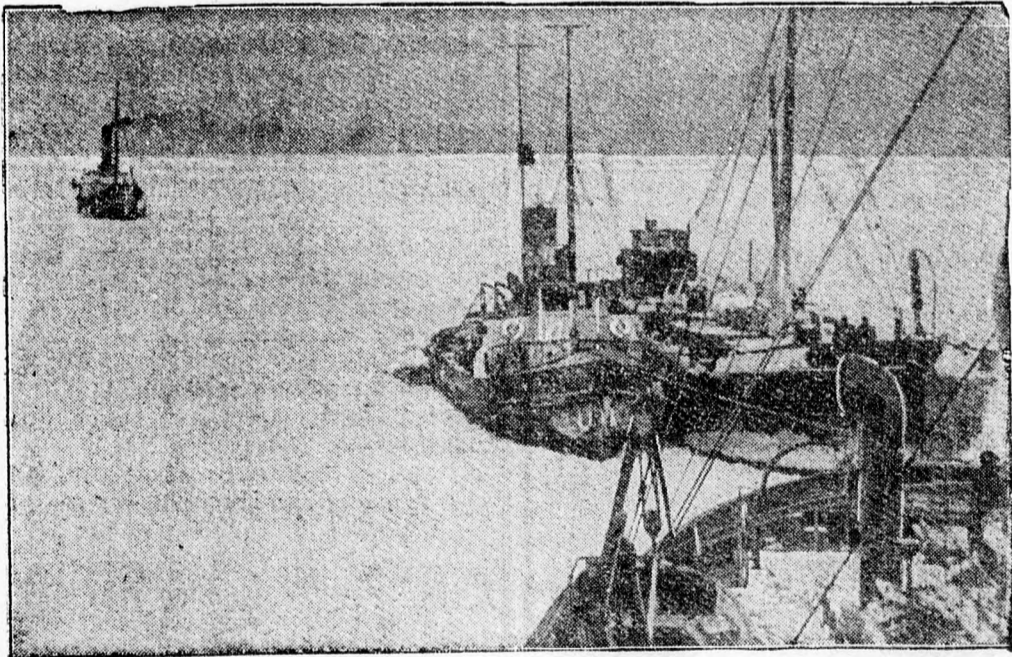
olyan fasizmus, mely egy helyben állna. A pacifizmus, a suttogó propaganda, a lusta egyhelybenállás és tétlenség nem felel meg a fasiszta lelkiességnek és vérmérsékletnek. A fasiszta korszak fiatalágából kell kiformalódnia az új Olaszországnak, azokból a fiatalokból, akik munkásbarát szellemben, az osztályok együttműködésére és egy tökéletesebb szociális igazságosság elérésére törek-szenek.

A bolgár kereskedelmi miniszter Belgrádba utazik.

Belgrádból jelentik: A bolgár kereskedelmi miniszter vasárnap Belgrádba érkezik, hogy megnyissa a bolgár-jugoszláv kereskedelmi kamarát. Belgrádi politikai körök ennek az eseménynek nagy jelentőséget tulajdonítanak, mert benne annak jelét látják, hogy a jugoszláv-bolgár viszony kitünő.

Jugoszlávia megnemtámadási és kisebbségi szerződés kötésére tesz ajánlatot Magyarországnak.

Párizsból jelentik: Illetékes francia körök arról értesülnek, hogy a belgrádi kormány több, a Balkán-Szövetséghez tartozó kormánnyal egyetértésben megnemtámadási és kisebbségi szerződésre vonatkozó ajánlattal készül fordulni a magyar kormányhoz.

Jégtörő hajók a skandináv partok közelében.

A munkaügyi minisztérium segélyezi a bevonultak hozzátartozóit

Bucurestiből jelenti a rádió hírszolgálat: A munkaügyi minisztérium elhatározta, hogy a munkanélküliek segélyezése keretében a bevonultak hozzátartozóit is segélyezi. Segélyben részesülnek a bevonult munkások, iparosok és magántisztviselők hozzátartozói az 1939 március 8-án megjelent törvény alapján.

A munkaügyi minisztérium családonként napi 20 leit állapított meg. Ezt az összeget csak azok a behívottak hozzátartozói kaphatják, akik szakaszvezetői (sergent) rangig bezárólag teljesítenek szolgálatot. Családtagnak tekintik: a feleséget, tör-

vényes és törvénytelen kiskorú gyermekeket, a férfi szüleit, vagy a nő szülei abban az esetben, ha a behívott tartja el.

A segélyezés céljaira a munkaügyi minisztériumnak 40 millió lej áll rendelkezésére és a segély összeget február 20-tól kezdődőleg a költségvetési év végéig folyósítják. A kifizetéseket a betegsegélyző pénztárak intézik egy külön bizottság felügyelete mellett. A bizottságnak tagjai a munkaügyi minisztérium kiküldöttje a munkaadók, valamint a munkások megbízottjai.

A jugoszláviai Magyar Párt nagybecskereki tagozata elhatározta a kormánypárttal való együttműködést

A magyar népcsoportnak az önálló magyar pártalakítására vonatkozó jogát azonban fenntartották

Nagybecskerekről jelenti: A volt Magyar Párt nagybecskereki tagozata dr. Várady Imre elnöklésével értekezletet tartott. Ezen Várady beszámolt Cvetkoviccsal folytatott tárgyalásairól. Az értekezlet a következő határozatot fogadta el:

Az értekezlet teljes egészében fenntartja a magyar népcsoportnak az önálló Magyar Párt alakítására vonatkozó etikai jogát. A körülmények hatása alatt azonban elhatározta a kormánypárttal való együttműködést. Erre vonatkozólag felhatalmazta Várady Imrét, hogy a magyar népcsoport nevében tovább folytassa a tárgyalásokat a kor-

mánval és a magyarság életérdekeinek megfelelő megállapodást kössön. Az értekezlet úgy látja, hogy a magyarság kulturális és gazdasági helyzete szempontjából előnyösebb, ha a kormány szerb ágával egyezik meg. Kimondta az értekezlet, hogy az esetben, ha a magyar népcsoportnak a kormánypártba való belépése a magyarság jövője és fejlődése szempontjából szükségesnek látszik, a magyar népcsoport részéről dr. Várady Imrét delegálják a kormánypárt főbizottságába, mint a magyar népcsoport megbízottját.

Nem mentesek az egyházközségi adó alól azok a szülők, akiknek gyermekei állami iskolába járnak

A közoktatásügyi miniszterium hatálytalanította ezeknek a szülőknek az adómentesítésére vonatkozó intézkedését

Temesvár. Saját tud. A közoktatásügyi miniszteriumban a bánsági adózók szorgalmazására még 1937 nyarán olyértelmű intézkedést hozott, hogy azok a szülők, akiknek gyermekei az álla-

mi iskolába járnak, nem kell az „iskolaadót” megfizetniük.

A temesvári római katolikus püspöki hatóság ezzel szemben minden egyes esetben elutasította azoknak a híveknek a kérelmét, akik mentesíteni akarták magukat a katolikus iskola fenntartásához való hozzájárulástól s hivatkozva az egyházközségi alapszabályokra, fölhívta a minisztérium figyelmét arra, hogy külön iskolaadó nem létezik, mivel az egyházközségi adókból tartják fenn a katolikus iskolát. Az egyházközségi adó alól pedig nem mentesülhetik azokat sem, akiknek gyermekei állami iskolába járnak. A telekezetű iskola fenntartása különben is nem lehet csupán azoknak a kötelessége, akiknek tanköteles gyermekeik vannak, hanem annak az egész közösségnek feladata, amelyet az iskola is szolgál. Ez egyébként a kultusztörvény 29-ik és 30-ik szakaszából teljesen kiviláglik.

A közoktatásügyi miniszterium most 234.029—1939. számú rendeletével hatálytalanította azt az előbbi intézkedését, amelyben mentesíti az egyházközségi adó alól azokat a szülőket, akiknek gyermekei állami iskolába járnak.

A rendelkezés értelmében tehát a telekezetű iskolák fenntartását — mint eddig is — közösség, vagyis az egész egyházközség kötelessége s az egyházközségi adót, akár önmegadóztatás, akár kivétel útján a egyházközség minden tagjának meg kell fizetni.

A katolikus tudás fegyvertára, magában is egész könyvtár a

KATOLIKUS LEXIKON

A Katolikus Lexikon két különböző kiadásban jelent meg. Az „A”-kiadás négy kötetre terjed, tartós és izléses vászonkötésben, pehelykönnyű papíron nyomva. Ára 2880 lei és portó. A „B”-kiadás ugyancsak négy kötetre terjed, azonos szöveggel, de félbőrötésben, finom, pehelykönnyű papíron, számos műmelléklettel. Ára 5400 lei és portó.

Megrendelhető kiadóhivatalunk útján.

Biztosítom! Az oxigén véget vet LÁBBANTALMAIMNAK

Nincs többé tyukszem!
Nincs többé lábfájás!

Három percen belül megszabadulhat lábfájdalmaitól, bokadagától, lábszárantalmától és kimerültségétől. Semmi nem ér fel az oxigénes módszerrel, amely azért gyökeres, mert természetes. Amint a meleg vízbe egy maréknyi „Saltrates Rodell” szór, milliónyi buborék pattogzik fel. Az ebbe a lábfürdőbe kerülő oxigén élénkít és enyhít, fokozza a vérkeringést. Nincs többé fájdalom, sem daganat, de fáradtság sem. Vége a tyukszemeknek! A könnyű és élénkítő oxigénbuborékok átjárják a tyukszemek megkeményedett szöveteit, valósággal impregnálják és felbontják őket. A tyukszemek annyira megpuhulnak, hogy elválnak a hozzájuk tapadó hústól és a „kézzel” eltávolíthatók. A bőrkeményedések „feloldódnak” szemünk láttára. A „Saltrates Rodell” minden gyógyszerárban, drogériában és illatszertárban kapható.

Harminckét százalékos béremelés a temesvári vendéglői iparban

Temesvár. Saját tud. A vendégipari munkások céhe már hetekkel ezelőtt bérmozgalmat indított. A céh az egyre fokozódó drágaságra hivatkozva kérte, hogy a pincérek bérét megfelelő arányban emeljék föl. A tárgyalások meg is indultak, de eredményre nem vezettek. A pincérek erre a munkaügyi felügyelőséghez fordult s ott aztán megtartották a hivatalos tárgyalásokat. A munkaadók és az alkalmazottak megbízottai két napig tárgyaltak, míg végre megegyezésre jutottak. Ennek értelmében az 1938. november előtti béreket fizetik újra, ami annyit jelent, hogy az eddigi béreket mintegy harminckét százalékkal felemelik. A fix hetibérek ennek következtében úgy alakulnak, hogy kávéházi pincérek ötszázötven leit kapnak, az éttermi pincérek pedig, akik ellátást is kapnak, háromszáz leit. A százalékos részesedés természetesen nem változik. A kisegítő munkások bankett, bál s hasonló alkalmánál az eddigi hetvenöt le helyett száz leit fognak kapni. A felek megegyeztek arra nézve is, hogy az 1937. július 15-én az itélőtábla mellett működő döntőbíróóság határozatából kialakult kollektív szerződés elvi felfogása fenntartásával új szerződést kötnek 1940. február 1-i érvénnyel, egy évi időtartamra. Ezzel szemben a pincérek visszavonják a bérperceket. Amikor ugyanis a munkaadók 1938-ban huszonöt százalékkal leszállították a béreket, ezt a béresöktentést a munkások jogtalannak minősítették és pert indítottak. A perek még eddig nem jutottak dűlőre. A felmerült perköltiségek egy részét most a munkaadók megtérítik.

A XV. század lángszavu szerzetese,

SAVONAROLA

ma is az igazság erejével ható, mély zengésű verseit fordította magyarra és gyűjtötte kötetbe

PAKOCS KAROLY

Az irodalomtörténeti érdekességu kötet ára mindössze 30 Lei

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Hétoldos. Egész évre 900, félévre 450, negyedévre 225, egy hóra 75 lei.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 12 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepén 24 fillér. Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037

Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem örvünk meg és nem adunk vissza.

GYÁSZMISE XI. PIUS PÁPA HALÁLA ÉVFORDULÓJÁN. Temesvár. Saját tud. XI. Pius pápa halála évfordulóján, szombaton délelőtt 10 órakor Pacha Ágoston dr. megyésfőnök ünnepélyes gyászmisét mond a temesvári püspöki székesegyházban.

HÁROMSZOR HETENKÉNT KÖZLEKEDIK BUCURESTI ÉS BUDAPEST KÖZÖTT A RAPID. Bucurestiből jelenti a rádió hírszolgálat: **Február 11-től, vasárnaptól kezdődőleg az Erdélyi Rapid (Rapid Ardeal) háromszor hetenként közlekedik Budapest felé. A Rapid kedden, csütörtökön és vasárnap indul Bucurestiből és külön kocsikat csatolnak hozzá, amelyekben átszállás nélkül lehet utazni Bucurestiből Budapestig.**

NAGYVÁRADON A JÖVŐ HÉTEN BE KELL ADNI A NYUGDIJ-KÖNYVEKET. A pénzügyigazgatóság nyugdíj ügyosztálya február 15-től kezdve veszi át számfeljegyzése a szabályszerűen kitöltött és olvashatóan aláírt nyugdíj-könyveket. Egyébként itt írjuk meg azt is, hogy az összes nyugdíjasoktól 12 havi egyenlő részletben vonják le a nyugdíjkiadások alkalmával a hadfelszerelési bónusza a lejegyzett összegeket.

A KATOLIKUS NÉPSZÖVETSÉG TEMESVÁRI KÖZGYŰLÉSE. Az Erdélyi Róm. Kat. Népszövetség Temesvár Egyházmegyei Központja február 11-én, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja rendes évi közgyűlését a Gyárvarosi Róm. Kat. Ifjúsági Egyesület Tigris-utca 7 szám alatti helyiségében. Az Egyházmegyei Központ vezetősége kéri tagjait és a népszövetségi munka iránt érdeklődőket, hogy a közgyűlésen minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Pamutfonódát és fonalfestőgyárat állítanak fel a Brassó melletti Hosszufaluban. Brassóból jelentik: A napokban Alexianu Bucugi tartományi királyi székeltartó elnöke mellett közigazgatási értekezleten vettek részt a tartomány összes prefektusai, polgármesterei és községi bírái. Az értekezleten azokat a munkaterveket tárgyalták meg, amelyeket 1940-ben Bucugi tartomány területén megvalósítanak. A tervek között számos Brassót és Brassó megyét érintő munkák is vannak. Így elsősorban a Brassót és Galatit összekötő közvetlen országút befejezése. Ez az út Brassótól Kézdivásárhelyen és Oszdolan keresztül vezetne Galatiba. Munkálatai már megkezdődtek és azokat ez évben minden körülmények között befejezik. Hasonlóképpen nagyfontosságú munkálatokat kezdenek Hosszufaluban is, ahol még ez évben felépítik az állami pamutfonódát és fonalfestő gyárat. Előirányzott összeg 5 millió lei. A munkálatokat — amelyek tavasszal kezdődnek meg — a Tiberiu Eremia bucuresti cég végzi. Hasonlóképpen tavasszal kezdik meg a Babarunka hegy tövében és Penteleum egy-egy sajtógyár felépítését. Előirányzott összeg 3 millió lei. A munkálatok elvégzésére még nem írtak ki árlejtést és így még nincs eldöntve, hogy azokat melyik cég végzi el?

HOL KAPHATÓK A LÉGVÉDELMI CIKKEK? A légügyi minisztérium a polgári lakosság védelméről szóló törvény alapján arra kötelezi az összes állami intézményeket, vállalatokat és magánosokat, hogy a légvédelemhez szükséges anyagokat szereznek be. Erről annakidején részletes rendelkezés jelent meg a lapokban. Most hivatalosan közlik, hogy Nagyvárad városa és Bihar megye területére a légvédelmi anyagok árusításával Campianu Laurentiu nyugalmazott kapitányt bízták meg (a Mária királyné-téren levő dohánytözsde), ahol a minisztérium által előírt összes anyagok beszerezhetők.

Temetések. Macsicska Irén 33 éves korában Nagyváradon meghalt. Temetése szombaton, 10-én 5 órakor lesz a Haller-kápolnából. — Nagy Margitka 18 éves korában Nagyváradon meghalt. Temetése szombaton, 10-én délután 3 órakor lesz a Tudor Vladimirescu-utca 26. számú gyászháztól. (Erdélyi „Concordia”)

BALAN JOAN DR. LUGOSI PÜSPÖK — HATVAN ÉVES. Temesvár. Saját tud. Balan Joan dr. lugosi görög-katolikus megyéspüspök, mint értesülünk, vasárnap üli meg hatvanadik születésnapját. A születésnap ünnepségre Pacha Ágoston dr. megyéspüspök is vasárnap Lugosra utazik.

66 millió lesz Nagyvárad jövő évi költségvetése. Nagyvárad város 1940—41. évi költségvetése rövidesen elkészül. A költségvetés összeállításánál a város vezetőségét a takarékosság szelleme vezette és igyekeztek az egyes tételeket a tényleges körülményeknek megfelelően beállítani. Hivatalos helyen nyert értesülésünk szerint, Nagyvárad város jövő évi költségvetése 66 millió lesz, tehát közel másfélmillió lejjel kevesebb, mint az elmúlt évben volt.

NEM VETIK KI UJRA A FÖLDADÓT. A hivatalos lap hétfői számában megjelent az első törvény, amely az 1940—41. pénzügyi évre szóló adókielégítést intézkedik. Ez a rendelet-törvény a falusi és városi mezőgazdasági ingatlanok megadóztatására azt rendeli, hogy az új becslés elhagyásával, a folyó évi adókat írják elő az 1940—41. évre azokkal a módosításokkal, amelyek erre vonatkozólag 1939 március 31-ig jöttek létre. Érvényben maradnak az adótörvény összes intézkedései, amelyek a családi terhek, egészen kis jövedelmek és a jelzálogos terhek alapján leírásokat engedélyeznek.

Erdőkivágás birsága fejében lefoglalták egy földműves egész vagyonát. Szatmár. Saját tud. Amióta a tűzifa árát elérhetetlenül magasra emelték, a falusi ember még nehezebben tudja megfizetni. Ennek következtében az erdőkivágások még jobban elszaporodtak. Az erdőirtások megakadályozására a kerülek szigorú utasításokat kaptak. Elég egy-két ember vadaskodása, hogy valaki ellen kivágási jegyzőkönyvet vegyenek fel. Így járt Sima László szárazpataki földműves is. A kerületi erdőőr néhány ember elbeszélése alapján azzal vádolta meg, hogy elvitt az erdőből harminc darab tölgyrönköt. A jegyzőkönyv alapján Simára 39 ezer lei birságot vetettek ki és kötelezték a kár megtérítésére is. Sima — akinek egész vagyonát lefoglalták — a birság kivételére ellen a törvényszékhez fellebbezett.

HALÁLBÜNTETÉST RÓTTAK KI SZOVJET-OROSZORSZÁGBAN AZ ÁRUFELHALMOZÓ HADI NYERÉSKEDŐKRE. Leningrádból jelentik: A Leningradskaja Pravda arról számol be, hogy a szovjet hatóságok több háborús nyereskedőket különbözőképpen büntettek: kivégzéssel, 25-10 évi börtönnel. A halálraítéltek büne az volt, hogy szentet és ruhaneműt halmoztak fel.

Kérelem az összes Lelkész urakhoz, szíveskedjenek az anyakönyvekben megnevezni, hogy Cziáky József és Popovits Mária házasságkötése 1825 körül nincse bevezetve; továbbá Balogh Sándor és Szénássy Mária házassága 1840—1852 körül és végül Papp-Nyisztor Sándor és Cziáky Ágnes házassága 1855—1865 körül. Amennyiben a bejegyzések meglennének, úgy nagyon kerem a házasságlevelet magyar nyelven kiállítva, címre utámvételesen elküldeni. — Ha pedig a vezeték alatti lévő anyakönyvekben nem lenne megtalálható, úgy, ahol görög katolikus plébánia van, kérelmemet kegyeskedjenek oda továbbítani. Özv. Kajtor Györgyné, Oradea, Str. Take Jonecu 65.

BANYATŰZ BELGIUMBAN. Brüsszelből jelentik: A carchiennei bányában tüz támadt. A szerencsétlenségnek 26 halálos áldozata van.

A Magyar Népközösség csikmegyei szervezete társadalmi uton kívánja segíteni a katonai szolgálatra behívottak családtagjait. Csíksereda. Saját tud. Dr. Kolombán József ügyvéd, a Magyar Népközösség csikmegyei elnöke a napokban értekezletre hívta össze a város társadalmanak vezetőit. Az értekezlet egyedüli tárgya annak megvitatása volt, miként lehetne intézményesen megoldani a hadbavonultak családtagjai segélyezésének már halasztást nem tűrő kérdését. Az értekezlet több felszólalás után elhatározta, hogy kerület és utcák, valamint községi megszervezés által széleskörű mozgalom indít és havi részletekben kötelezőleg felajánlott segélyösszegekből, természetbeni adományokból rendszeres segélyben részesíti a katonai összpontosításra behívottak családtagjait. A részletesebb munkaterv elkészítésére szűkebbkörű bizottságot is küldött ki az értekezlet, mely ülésései már meg is kezdték. Itt említjük meg, hogy a polgármesterei hivatal is természetbeni adományokkal igyekszik segélyezni az arra rászoruló szegényeket.

Legújabb Szentíráskiadás

Oszövetség I-III. kötet. Vászonnkötés 1080 Lei
Ujsövetség I-II. kötet. Vászonnkötés 360 „
„ rövid jegyzetes zsebkiadás, 40 „

Időjárás

A bucuresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Élénk szél, több helyen eső, havazás, a hőmérséklet erősen esőkken.

Időjárás Csikban. Saját tud. Csikban egészen csütörtökig tavaszias meleg napsütéses időjárás uralkodott, ami rohamos hóolvadást okozott. Szerencsére nem nagy hóréteg borítja a hegyeket, a földet, s így árvízveszedelemtől tartani nem kell. A hőmérő még éjszaka is alig szállt a fagypontra alá, napközben pedig 5—12 fok meleg volt. Csütörtökön újból havazott, de a hó nem látszik tartósan, mert enyhe olvadás indult ismét.

AGYONÜTÖTTE A FEJERE ESŐ TÉGLA. Budapestről jelentik: Csütörtök este a Vilma királyné-ut 11. számú ház előtt halálos szerencsétlenség érte Hegedüs Tibort, az Unio Szikvizgyár 37 éves igazgatóját. Hegedüs a 11-es számú házban lévő lakására igyekezett, amikor az egyemeletes ház kéménye a reánehézedő hatalmas hótömeg súlya alatt beomlott és egy téglát a fiatal igazgató fejére zuhant. Hegedüs koponyaalapi törést szenvedett és a Rókus-kórházba szállítása után rövidesen ki-szenvedett. — A Váci-utcában Pataki Lajos segédmunkás, aki a háztetőről sepepte le a havat, két emeletnyi magasságból lezuhant. Állapota életveszélyes.

Erkölcserendészeti razzia. Nagyvárad. Saját tud. A nagyvárad rendőrség az elmúlt éjszaka a város különböző részeiben lévő találka helyeken meglepetészerű razziaát rendezett. A razzia során tízenkét olyan leányt állítottak elő, akiknek nem volt semmiféle igazolványuk és nem állottak eddig hatósági ellenőrzés alatt. Kinos feltűnést keltett, hogy a razziaát végző rendőrségi közegek öt fiatalokot, alig 15 éves leányt is találtak ezeken a helyeken. A házak tulajdonosai ellen a legszigorubb eljárást indították.

INDOKOLT-E A LAKBÉREMELÉS. A nagyvárad Lakásbérlet Szövetsége közli: Több lakó panasolja Szövetségünk irodájában, hogy háztulajdonosa azonnali, vagy május elseji kezdettel béremeléshez ragaszkodik. Közöljük, hogy a lakást még nem minősítették elsőrendű közszükségleti objektumnak, tudomásunk szerint a kormány foglalkozik ezzel a kérdéssel, annál is inkább, mivel a lakbért több külföldi államban már rögzítették. Miután megállapítható, hogy a béremelés nálunk is kezd tömeges jellegű ölneni, ezt megakadályozandó Szövetségünk a kérdést memorandum formájában az illetékes fórumok elé terjeszti s kéri fogja, hogy a lakbér kérdése kormányhatóságilag nyerjen rendezést. Egyébként a béremelés a felmondási joggal van szoros összefüggésben s így annak kezdeti idejét a háztulajdonos egyoldalul nem állapíthatja meg. Egyidejűleg felkérjük mindazon bérletet, akik az utóbbi időben háztulajdonosuktól béremelési felhívást kaptak, azt Szövetségünk irodájában azonnal jelentésk be. Lakásbérlet Szövetsége, Str. Rimanóczy 12.

Ügyészségi vizsgálat indult a hatalmával visszaélő csendőrmester ellen. Déva. Saját tud. Az itteni ügyészség többrendbeli feljelentés alapján vizsgálatot indított Gogoasa Constantin boicai csendőrmester ellen. A följelentők szerint az elmúlt napokban Gogoasa minden indok nélkül házkutatást tartott Radu Petre nyavalyásfalvi gazdálkodónál. A házkutatás során az asztalfiókban 20.000 leit talált a csendőrmester s a pénz mint „bünjelet” lefoglalta anélkül, hogy bármilyen nyugtát adott volna róla. A megkárosított gazda másnap jelentkezett az őrsön a pénzért, a csendőrmester azonban nemhogy visszaadta volna, még irást sem volt hajlandó adni a pénzről. Radu Petre ezért följelentést tett a dévai ügyészségen a csendőrmester ellen. A csendőrmestert letartóztatták. Letartóztatása után még több hasonló jellegű ügyben érkezett ellene följelentés. Topor Romulus fűzesdi lakostól 70 ezer lei készpénzt, s a gazda családjától 13 ezer leit kobozott el. Az ügyészség valamennyi esetre kiterjesztette a vizsgálatot.

Szolgáltatós gyógyszertárak Nagyváradon:

Szombaton éjjel a következő gyógyszertárak tartanak szolgálatot:

Korona, Str. Ciorogariu No. 1. Telefon 13-76.

Órangyal, Str. Alexandri.

Oroszlán, Piata Mihai Viteazul 14. Telefon 23-35.

Szent István, Str. General Holban.

Aranysas, Piata Unirii No. 6. Telefon 25-74.

Nyomorék asszonyt kényszerített koldulásra egy koldusbanda, de a könyöradományokat elszedték tőle

Bucurestiből jelentik: A bucuresti rendőrség folytatja a városnak a hivatásos koldusoktól való megtisztítását. A napokban újabb koldusársaságot fedeztek fel, amely, ha nem is olyan kiterjedtségű, mint a Burdujan-féle milliós koldusbanda, de ugyancsak a legelítendőbb eszközökkel dolgozott.

Néhány nappal ezelőtt a Matei Voevod utcán egy lábnélküli koldusasszonyt találtak, aki egy kis taligán tolta magát. Azonnal bevitték a rendőrségre, ahol megállapították, hogy a szerencsétlen nőt egy koldusársaság tartotta karmaiban és valósággal megzavargatott általa. Az asszonyt Domokos Margitnak hívják, 38 éves és a háromszékmezei Zabolia községbe való. Eyekkel ezelőtt Braila-megyében egy aratásnál dolgozott s ekkor a cséplőgép mindkét lábát levágta. Felgyógyulása után egy ismerős brailai családnál kapott hajlékot. Itt ismerte meg egy Enache Anghel nevű ember, aki arra akarta rábírní, hogy kolduljon részére. Az asszony visszautasította az ajánlatot, de közbelépett Anghel 80 éves édesapja, akit mindenki „a koldusok királyának” nevezett s ez fenyegetésekkel és veréssel rákényszerítette az asszonyt a koldulásra. Hét éven keresztül járta az asszony az ország különböző falvait, a búcsújáróhelyeket és városokat s szép pénzt szedett össze. A koldulási körúton mindig vele voltak az öreg Anghel fia és unokaöccse. Egy évvel ezelőtt Domokos Margitot Bucurestibe hozták s a szerencsétlen nőt eladták egy Sultanei Gheorghe nevű cigánynak. A cigány rugdelenként elvezette az asszonyt a főváros valamely forgalmas utcájára s este utánament. Az asszony naponta hét-nyolcszáz leit keresett, amit a cigány és vadházastársa elvettek tőle. A rendőrség tovább folytatja a nyomozást

Zürichi zárlat. Párizsi 10.05 fél, London 17.74 fél, Newyork 446, Brüsszel 75.05, Milánó 22.51, Amszterdam 237.25, Berlin 178.75, Szófia 550, Belgrád 10, Bucuresti 330.

Gyergyószentmiklóson csak egyetlen nagykereskedő kapott engedélyt a közszükségleti cikkek nagybani árusítására. Saját tud. Amint ismeretes, a múlt év november 18-án megjelent rendeletörvény 7. szakasza értelmében csak azok a nagykereskedők árusíthatnak elsőrendű közszükségleti cikkeket viszonteladóknak, akik a nemzetgazdasági minisztériumtól erre engedélyt kaptak. Gyergyószentmiklóson egyedül a Czell sörgyár fiókja kapott ilyen engedélyt.

ROBBANÁS A TORINOI LŐPORGYÁRBAN. Rómából jelentik: Torino közelében a dinamit- és lőporgyárban robbanás történt. A szerencsétlenségnek öt halott és két sebesülte van. Valószínűnek tartják, hogy az önműködő töltényhüvely-gyártó gépben támadt műszaki hiba okozta a robbanást. A vizsgálat folyik.

Uj maximális árak Déván. Saját tud. Igna Alexandru helyettes polgármester legújabb rendeletével a közszükségleti cikkek árát a következőkben állapította meg, a tartományfőnökség jóváhagyásával: nullás liszt ára szabad, 4-es liszt 10.50, 6-os 9 lei, régi tengeri liszt 6, új tengeri liszt 4 lei kg-ja. Lux fehér kenyér ára szabad, 4-es lisztből készített kenyér kilója 10.50, 6-os 9 lei, kifli 45 grammig 1 lei, alábbi súlyban 50 bani. Gyári vaj 100 lei kilója, falusi vaj 85 lei kg-ja. Cukor kristály 32, por 33, kocka 34 lei. Petroleum, fogyasztók részére kicsinyben 4 lei literje. Bulgársó 3.30, aprósó 3.60 lei. I. o. marhahús 26 lei, II. o. 24 lei, sertéshús 44 lei, olvasztani való szalonna 48, olvasztott zsír 52 lei, nyers szalonna 46 lei. Elsőosztályú bükkhasáb tűzifa méterenként 360 lei ab udvar, másodosztályú 320 lei. Aprított tűzifa méterenként 360 lei ab udvar, másodosztályú 320 lei. Aprított tűzifa 100 kilónként 100 lei. Vendéglőkben ebéd I. o.-ban 26 és 34 lei, II. o.-ban 22 és 28 lei. Az október elsejei lakbérek maradtak érvényben. — Érdekes a rendeletben az, hogy a tejet, amit eddig állandóan maximáltak, kihagyták, a tartományfőnökség ugyanis azt mezőgazdasági terméknek nyilvánította, ugyesintén a tojást is. Hasonlóképpen nem maximálják a borjühúst s így annak az ára egyszerre 46 leire emelkedett.

Adomány. N. N. (Zetelaka) 100 leit küldött a három öreg barakk-lakó részére. Rendeltetési helyére juttatjuk.

POSTAFIÓK

Köztiszteltben álló aggastyán haláláról számol be marosvásárhelyi tudósítónk: Cserefalván százéves korában elhunyt cserefalvi Dózsa József földbirtokos. Dózsa József annakidején tevékeny részt vett a vármegye társadalmi életében s magas kora ellenére a legutóbbi időkig kitűnő egészségnek örvendett. A nagy megbecsülésnek örvendő földbirtokos halála mély részvétet keltett.

Szatmáron minden sárcipő elfogyott. A korai hóolvadás egyik satmári következménye — mint ottani tudósítónk írja — nem lehet sárcipőt kapni! Különösen a kevésbé pénzű középosztálybelieket érinti ez, akik a száraz időben elnyűtt sárcipőjük kicserélését húzták-halasztották. Most, hogy áthatolhatatlan töcsák, kisebb patakák duzzadt „erecskék” borítják a satmári utcákat, kezdve a belvárosban, egészen a legsötétebb perifériáig, valósággal megröghanták az üzleteket sárcipőért. Ez a nehezen beszerezhető cikk teljesen elfogyott. Az egész Szatmáron egyetlen darabot sem lehet karni.

Mai lányok. Fialatok. Szépek és kedvesek. Egyszerűen, de elegánsan vannak öltözve. A főtucán mennek, hárman együtt. Igen komolyan tárgyalnak valamit. A gyantulán figyelő azt hihetné, hogy tolett kérdések, vagy leánypletykák. Az egyik earakon találkoznak egy fiatal asszonnyal. Most már négyesben mennek együtt s folytatják a beszélgetést. Az újságitó indiszkréten nyomukba szegődik. És csodálkozva hallja, hogy nem ruhakérdést és nem szalonpletykát vitatnak, hanem — a legújabb légvédelmi kurzuson hallott előadásokat. Az első csoport hallgatói és — szomhaton vizsgálják. Légtalomból és légiriadóból. Mai lányok.

Nem lehet megállapítani egyelőre, hogy hírlapi kacsa, komoly hír vagy reklámfogás az a távirat, amelyet az amerikai sajtóirodák szétkürtöltek az egész világra. Arról szól ugyanis a kaliforniai San-Diegoból keltezett szűkezuva távirat, hogy a világhírű Clarc Gable és felesége Carole Lombard, az elmúlt napokban rendszeres napi gépkocsisétájukra indultak a kaliforniai pusztába. Naponként hat órát szokott így kocsizni a művészpár, de most ismerősök s jóbarataik hiába várták őket vissza a szokásos időben: Clark Gable és Carole Lombard nem tértek vissza. Az ismerősök rosszat sejtve, a rendőrségre rohantak és bejelentették a nepezerü pár eltűnését. Bár a rendőrség a kerületi csendőrséggel karöltve, lázas nyomozást indított fölkuutatásukra, eddigi fáradságuknak

semmi eredménye: Clarc Gablet és Carole Lombardot elnyelte a végtelen kaliforniai pusztá. A hír természetesen nemcsak filmkönyvekben, hanem a nagyközönség körében is általános feltűnést keltett.

Macska a villanypóznán

Nagyvárad, február hó.

A Vlahuta-utcán nem mindennapi esemény állította meg a járókelőket. Egy macska fennakadt a villanypózna legfelső szigetelő percelán kampóján és megfoghatatlan módon nem tudott kiszabadulni helyzetéből. Több mint egy órán át csüngött ott fekeve a kampón, mozdulatlanul, mint egy átalvó tarisznya. Eieinte még tett félénk kísérletet, hogy elérje a póznát, de aztán megadta magát sorsának. Hogy hogyan került oda, arról nincsenek megbízható értesülések. Egyesek szerint egy kutya elő menekült, mások viszont azt állítják, hogy a háztetőről ugrott le a póznára, egy másik macskával folytatott barátságos beszélgetés után. Valószínűnek látszott, hogy a villanypózna egy enyhe ütése félemlítette meg, ezért nem merte véghezvinni vakmerő vállalkozását. A pózna körül már nagy tömegbe csoportosultak az emberek. Utcakölykök, iskolás gyerekek högolyókkal és biztató nyávogásokkal igyekeztek nyugalmi helyzetének feladására bírni a szerencsétlen cicát, de semmiféle mozgás nem vezetett eredményre. A sarki rendőrnek is nagy fejtörést okozott a dolog: hogyan távolítsa el a, immár forgalmi akadályt jelentő macskát, amelynek már öngyilkossági szándékot kezdtek tulajdonítani a járókelők. Nagy hatáskörű viták keletkeztek: kinek feladata az erélyes közbelépés? A tömeg a rendőrtől várta a megoldást, de az kijelentette, hogy a macska-életmentés nem az ő feladata. „A tűzoltóknak kell telefonálni” — indítványozta valaki. „Dehogy! — vélte az állatvédő egyesület buzgó hölgyeinek kell felmászniuk a macska után!... Végre az a felfogás alakult ki, hogy ez az ügy egyedül a villamosmű hatásköréhez tartozik. A rendőr is magáévá tette ezt az álláspontot s ugylátszik, fel is hívta valahonnan a villanytelep igazgatóságát, ahonnan ki is küldtek egy szerelőt. Most rendkívül izgalmas percek következtek. A szerelő felmászott a póznára, mire a macska, mintha halottaiából támadt volna fel, riadtan vergődni kezdett a kampón. „Gyere csak pajtás” — mondta felérve a szerelő és megsimogatta a kinlódó állatot, mire a tömeg hálás éljenzésbe tört ki. A macskamentő következő mozdulata már sokkal kevésbé volt kiméletes. Nyakon csípte a cicát és ledobta a pózna tetejéről. A macska azonban talpraesett, „mint a macska” — és a tömeg nagy elégtételére gyors futással iramlott el balesetének színhelyéről. És ezzel véget is ért a Vlahuta-utca szenzációja. (J. B.)

Téli képek a németek által megszállott Lengyelországból: a nagy hideg ellen prémbundával és szalmacipővel védekeznek a német katonák.

„Aki egy iát elülletett, az nem élt hiába!”

LEVÉL

Udvarhely megye papjaihoz és tanítóihoz a székelyföldi gyümölcsstermesztés föllandítése érdekében

Székelyudvarhely. Saját tud. Gyerkés Mihály udvarhelymegyei nyugalmazott tanító nevét a Székelyföldön kívül aligha ismerik. Nem foglalkoztak nevével a világiapok, nem emlegették előkelő szalonokban és klubokban, hiszen nem lepte meg Európát korszakalkotó találmánnyal, önműködő ágyúk titkaival és borzalmas erejű robbanóanyagok összetételével. Gyerkés Mihályra a Székelyföldön és szorosabbanvéve Udvarhely megyén kívül kevesen hallgattak és kevesen hallgatnak. De itt ismerik; ismerik és szeretik Gyerkés Mihályt, a gyümölcsstermesztés apostolát. Gyerkés Mihály szinte egész életét a székelyföldi gyümölcsstermesztés okserűsítésének, nemességének szentelte és aki ismeri őt, tudja, hogy az elmúlt esztendőik alatt a Mezőgazdasági Kamara meghívására Udvarhely megye 141 községében faluról-falura járva négyszáz propagandaelőadást tartott a gyümölcsstermesztésről és előzetes szervezőmunka után 24 körzeti központban 10-10 napos gyümölcsstermesztési tanfolyamot

rendezett. Gyümölcsstermesztési szakelőadója volt az EMGE kéthetes tanfolyamának is. A tanfolyamokon kimerítő elméleti előadások mellett a gyakorlati oktatást is munkarendjébe vette. Valamennyi tanfolyamon ötven-nyolcvan hallgató vett részt. Gyerkés Mihály előadásai és tanfolyamai, önzetlen becsületos munkája látható eredménnyel is járt, mert buzgósága nyomán számtalan udvarhelymegyei gazda telkén pompázik új modern gyümölcsös és még többen gondozás alá vették régi elhanyagolt, vagy hibásan kezelt régi gyümölcsösüket.

Az adott viszonyok között Gyerkés Mihály előadásorozatait nem tudja a régi keretek között megtartani s tanfolyamokat sem tud rendezni. Ez azonban nem veszi el munkakédvét, e most érdekes levélben fordult Udvarhelymegyei lelkészeihez a szellemi vezetőihez. Olvasóinkkal néhány érdekes részletet ismertettünk a gyümölcsstermesztés székely apostolának tanulságos és megszívlelendő átiratából:

„Szeressétek a földet és a népet!”

A mi társadalmunk közfelfogás dolgában már eljutott odáig, hogy az értelmiségek nagy része, úgyszintén az iparos- és kereskedőpolgárság legtöbbször is, földművesgazdaközösségünket és vele egy barázdában dolgozó gazdasági napszámokat úgy tekintik, akiket a magukrahagyatottságukból származó sok ferde kínvácska miatt, nem állandóan eszteni és korholni kell, de, akiket a saját szakmájukban, a gazdaság egyes ágazataiban ki kell képezni és a bővebb jövedelmszerzés mesterfoglására meg kell tanítani. Igazolja ezt az alábbi idézetem is, mely szerint, nem régen, egyik magyar egyház főtanácsai gyűlésén, a felelősen ifjú lelkészekhez intézett ünnepi beszéd szónoka többek között ezen szavakat hangoztatta: „Szeressétek a földet és a népet! A földet, mely mindnyájunknak megélhetést ad, a népet, mely verejtékes munkájával kiváltja a földből számunka ezen megélhetést!”

De az ország egymást felváltó kormányai is állandóan hangoztatják, hogy a népet jobb élet-színvonalhoz kell juttatni, a gazdálkodást kimerítőbbé, könnyebbé és jövedelmezőbbé kell tenni.

Azt jelentik mindezek a szavak, hogy a tulajdonunkban levő földet egyes részleteit ne hagyjuk ezutánra is parlagon, vagy csak értéktelen ciherekkel, tövis-, borsika-, nyírág-bokrokkal benőve, melyek sok holdszámra ma semmit nem jövedelmeznek, hanem vegyük azokat intenzív, vagyis belterjes gazdálkodás alá és honosítsuk meg ezeken a területeken a kitűnően jövedelmező gyümölcsstermesztést. A jelenleg művelés alatti részeket pedig termeljenek a gazdák sok-

kal többet, minden tekintetben jobbat s ne folytassák ezeken a földkesen végíremehetetlen időkig mindig csak a régi megszokások alapján, kevés tudással, de annál több testi munkával járó, gyöngye gazdálkodást, hanem ezeknek a területeknek mezőgazdaságába vezessék be mindenhol, vagy legalább, ahol csak lehet, a gépesített földművelést, az istállóban tartott állattenyésztést s lebegjen mindig szemük előtt a tervgazdaság meghonosítása, melynek egyik részlete éppen a művelés alatti részek széléinek vagy egyes területeinek, főm gyümölcsösökkel való oltványokkal való betelepítése.

Ebből a felfogásból kiindulva buzdítottam Udvarhely megye gazdáit és a gazdákat szerető közönségét a kincseket érő gyümölcsstermesztésünk szakadatlan fejlesztésére, célserű kiépítésére és az idetartozó gyümölcsvédelem sürgős bevezetésére.

Fájdalom, most az adott nehézségek miatt nem folytathatjuk ennek propagandáját faluról-falura menve, hogy híveket szerezzünk gyümölcsstermesztésünknek. Akadályoznak ebben a rendkívüli körülmények, valamint az új gazdasági törvények egyes rendelkezései is, amelyek szerint gazdasági előadásokat ezután csak „agronom mérnökök tarthatnak, viszont oltványokat is csak miniszteri engedéllyel rendelkező faiskolák adhatnak ki, úgyszólván az oltványok kereskedelmi árusításával is csak miniszteri felhatalmazással bíró oltványkereskedők foglalkozhatnak. A sokféle kíváncsi figyelembevétel mellett, vármegyei gazdaközösségünk felszólítása végett, a következő bevezetéseket tettem:

Gyakorlati tanácsok és indítványok

1. Az egységes és a mi vidékeinken jól díszülő gyümölcsfajták kiválasztása végett és az oltványok helyes ültetése céljából megírtam és nyomtatás alá adom a „Gyümölcsfák ültetése és védelme” című útmutatót, mely röviden biztos eligazítást ad a gyümölcsfák helyes ültetésére, továbbmenőleg a gyümölcsfák gondozására és a kártevők elleni sikeres védelem bevezetésére, vagyis a permetezés meghonosítására. Tehát így, írásbeli úton igyekezzünk pótolni az elmaradt előadásokat és szolgálni gyümölcsstermesztésünk föllandítását.

2. Hogy pedig az érdekeltek megbízható fajtájú és jöminőségű oltványokat könnyen szerezhessenek be, eddig szerzett ismereteink felhasználásával, tekintettel az 1937. évi október 12-én kiadott Mezőgazdasági Törvény 60-ik szakaszának szigorú rendelkezéseire, mely szerint csak miniszteri engedéllyel rendelkező faiskolák adhatnak ki oltványokat, egészségügyi bizonylat és fajtaazonosság szavatolás mellett; úgyszintén az oltványkereskedők is csak miniszteri felhatalmazás és hasonló előírások alapján áruhatnak oltványokat, melyeknek forgalombahozatait a földművelési minisztérium gazdasági szervein kívül, a közigazgatási tisztviselők és a csendőrség tagjai is kötelesek ellenőrizni; az oltványok áruhatására és a gyümölcsök szakszerű szállítására kereskedelmi engedélyt és miniszteri autorizációt szerezttem ezen cégjegyzés alatt: „Comertul de Produse Batul, Odorheiu” s így az oltványok beszerzése cégem által, vagyis tőlem, a törvények-

nek és előírásoknak teljesen megfelelő eljárással és igazolványok kiadásával történik. Mert a régi alapon, illetve a törvényes rendelkezések figyelmen kívül hagyásával történő oltványvásárlás, egy ellenőrző közeg megkérdése esetén, már könnyen maga után vonhatja a vásárolt oltványok elkobozását s ezenkívül a törvény 172-ik szakaszában előírt 500-5000 leig terjedhető büntetés kiszabását. De a gyümölcsfásítás véghezvitele tekintetéből is hátrányos a megbízhatatlan oltványokkal való kísérletezés.

Kötelező küzdelem a gyümölcsfák kártevői ellen

3. Tekintettel továbbá azon sajnálatos körülményre, mely szerint a gyümölcsfák kártevői nálunk is rendkívüli módon elszaporodtak, nem hagyhatjuk gyümölcsfáinkat és gyümölcsstermesztésünket továbbra is a kártevők martalékául, mert így az időelőtti elpusztulás következik, a megérő gyümölcsöseinknek pedig alig egyharmadát nyerhetjük meg használható minőségűnek. Különösen a korpenész, a rothadás, fapecsétesség és nyüvesedés okoznak igen sok kárt gyümölcsstermesztésünkben. Ezen erős kártevők ellen a védelem csak szakszerű permetezéssel vehető fel. Ennek keresztülviteléhez azonban éppen úgy érteni kell, mint bármelyik más szakmabeli dologhoz, mert különben sokkal több kárt okozhatunk, mint amennyi hasznot nyerhetünk. Figyelembe kell veyük aztán a fentemlített gazdasági törvény 66., 68. és 174-ik szakaszait is, melyek szerint a gyümölcsfák ragályainak a kertekben való megtűrtetését s ezáltal terjesztését 2500-10.000 leig terjedő pénzbüntetéssel sújtják, miért is a hivatkozott füzetemben a gyümölcsfák permetezésére külön fejezetet állítottam be s úgy a permetezőgépeket, mint az egyes permetező szereket könyved módon ismertettem, úgyszintén a permetezési eljárást is egyszerű leírással összeállítottam. De továbbmenőleg készségelem szolgálak bármelyik permetezéscsoportnak előszóval is, megfelelő utasításokkal és kioktatásokkal, hogyha engem személyesen felkeresnek.

Kimutatást a parlagon heverő területekről!

Célkitűzésünk tehát ebből a rövid ismertetésből is kitűnik, melynek összefoglalható végső eredménye, hogy a vármegyei értelmiség s közelebről a nép vezetésére hivatott lelkészek, tanítók, tanultabb birtokosok vétecsék mindenhol számba a természetlenségben, kihasználatlanul hagyott, azaz elpazarolt birtokdarabokat és azokat, valamint a gyümölcsfásításra alkalmas mezei és községi utak széléit ültessék be egyéges, főm gyümölcsöket termő Batul-, Jonatha- stb. almákkal és más oltványokkal. Írtassuk ki a kertekből a vadfákat, minők a fenyőfa, cseréfa, borsika, fűzfa, nyárfa, szilfa, kórisfa stb. s azok helyét is telepítsük be a családok ellátására és azontúl kereskedelmi célokra termő, alma-, körte-, cseresznye-, meggy-, szilva-, barack- és más nemes gyümölcsfák oltványaival. Különösen az egyházi kertek és udvarok s a felhasználható birtokrészek sürgős begyümölcsfásításával mutatassanak a lelki és szellemi vezetőket követelméltő jó példát, melyek az ők, megadóknó buzdításainknak is a legszebb iránytűmutatói és bizonyítványok fognak lenni.

A helyesen véghezvitt gyümölcsstermesztést vármegyénk lakosságának minden évben megismétlődő, elsőrendű jövedelemforrásává kell tegyük, ahol pedig hársak kis mértékben is már megvan, ott azt ki kell egészítsük és a kártevők elleni gyümölcsvédelmet kell bevezetnünk.

A laiu papjának és tanítójának szerepe

Tudom, hogy az oktatással és buzdítással járó munkát a faluban, a lelkész urakon kívül, senki eredményesebben el nem tudja végezni, azonban részükre is szükséges, hogy kezükben legyen egy biztos támaszpontot adó s a munka helyes folytatásához iránytadó vezérfonal, melynek minden szava ismeretnyújtó legyen.

Olyan kevés munkát igényelő kis dolgok ezek, hogy akiben csak egy szemernyi jóindulat van vármegyénk gazdanépe iránt és igazán akarja annak jövedelmszaporulatát s ennek révén ilthonmaradását; az valóban nem térhet ki a munka véghezvitele elől. Mert soká, még nagyon későre valósul meg közöttünk az a boldog állapot, hogy mindenik falunak vagy legalább körzeti központnak legyen egy-egy mintagazdaságot vezető, oktató, szakképzett gazdasági vezető. Addig nekünk a kötelességünk, hogy a közösségek közösségei és egyedei javára tanácsadó és bevezető munkások legyünk. Kívánatos, hogy az ilyen, fejlődést jelentő gazdasági munkálatokat egy minta szerint végezzük, mert így több eredményre jutunk. Meggyőződhetünk valamennyien, hogy a gyümölcsstermesztés föllandítására fordított munkánkat már rövid időn belül siker, látható eredmények fogják jutalmazni.

Gyerkés Mihály.

LÓTH TIHAMÉR: ÖSSZEJÜJTÖTT MŰVEI 22 KÖTETBEN

Dús aranvozásu,
egészvászonkötésben ára 4400 L.

A nemrég elhunyt kiváló szónok és ragyogótollu író 25 esztendő munkásságának minden irodalmi értéke együtt van e sorozatban.

A hatalmas mű megrendelhető havi részletfizetésre is. Késszépén fizetés esetén nagy százalék kedvezmény. Szent István Társulat kiadása. Beszereshető kiadóhivatalunk utján

Jegyezzünk bónokat a hadsereg felszerelése érdekében

A hadsereg fenntartása nagy költségeket igényel. Mindenki jegyezzen hadfelszerelési kötvényeket. Naponként d. e. 9 és fél 2 között és d. u. 4—7 óra között a Banca Nationalnál, az összes nagyobb bankoknál, a Postatakarékpénztárnál s a pénzügyigazgatóságon lehet kötvényeket jegyezni, ahol rendelkezésre állanak a szükséges nyomtatványok.

Ez a legelőnyösebb államköölcsön, amely 4 és fél százalék kamatjövédelmet hoz. Aláírni lehet 5 vagy 3 évre. Hat hónap után kifizetésre kerül az aláírt összeg egyötöde (vagyis minden ezer leies kötvény után 200 lei), három, vagy öt év után pedig a lejegyzett összeg teljes egészében.

A hat hónap múlva fizetésre kerülő ötödrrészet s a lejáró szelvényvel bármilyen állami, tartományi, vagy községi adót ki lehet fizetni.

Akinek a lejárat előtt szüksége van pénzre, zálogba helyezheti a kötvényeket a Nemzeti Banknál, amely azonnal kifizeti az érték 70 százalékát. A kötvény ettől függetlenül tovább kamatozik.

Minden hazaszerető román állampolgár azonnal ilyen kötvényekbe fekteti minden nélkülözhető pénzét.

A kenyérbélyegek új rendje

A pékek április 1-től új fajta nyilvántartást vezetnek

Bucurestiből jelentik: A gabonaértékesítési törvény szerint a városokban és ezek külvarosaiban a pékek minden fajta kenyér és kalács süteményre ellenőrző bélyeget kötelesek ragasztani, amit a pénzügyi hatóságtól ingyen kapnak. A lisztfogyasztás és a bélyegek pontos használatának ellenőrzésére külön előírt könyvet kell a pékeknek vezetniük.

A gabonaértékesítés központi hivatala a hivatalos lap 5-iki számában terjedelmes utasítást közöl most a rendelkezések végrehajtásáról.

Ötféle ingyenes ellenőrzési bélyeg lesz: őspedig az 1 kg. súlyú kenyér és kalács süteményekre rózsaszínű, a 750 grammos süteményekre zöld, fél kilós süteményekre gesztenyebarna, nagyedkilós süteményekre kék és a 60—100 gramm közötti süteményekre narancs ezíben. A bélyegeket a közvetített adó megállapítási pénzügyigazgatóság osztja ki minden hónapban egyszer, három nappal a hó kezdete előtt. A pékeket kifüggesztés útján tudomásukra adott végzéssel betűrend szerint és órák szerint beosztva hívják meg a szükséges bélyegek átvételére. A kiadott bélyegekről a pénzügyigazgatóság jegyzéket vezet, a pékek is előírt, ugynevezett carnet-borderouja lesz, amelybe beírják a neki kiadott bélyegeket számozásuk szerint. A bélyeg mennyiségét a pék bejelentett szükségletei szerint állapítják meg, ha azonban a hónap közben kifogynak, az adóhivatálnál pótlást kaphatnak.

A pékek carnet-borderoujukat megőrizni és

ellenőrzésnél felmutatni kötelesek. Április 1-ig a most használt könyvek alapján, azon túl a karnetek alapján ellenőrzik, hogy a bélyegeket szabályosan használta-e a pék. A süteményeket csak a fent említett bélyegsorozatok súlymennyiségei szerint szabad gyártani és kg-ig minden darabra a megfelelő egy darab bélyeget kell felragasztani, 1 kg-on felül csak 2, 3, 4, vagy 5 kg. súlyú sütemények készíthetők és ezekre egy kell felragasztani az 1 kg-ra szóló bélyegeket, hogy szétvágás esetén minden kilónyi sütemény darabra 1—1 bélyeg jusson.

Kifli, percc, zsemlye és kétszersült nem bélyegezendő, ha a súly nem több 60 grammnál.

Az ellenőrzés úgy történik, hogy fekete kenyérenél a liszt 740 ezreléke, fehérnél 800 ezreléke számtattik elhasználatnak, 3 százalék megengedett eltéréssel úgy felfelé, mint lefelé. Az ellenőrzésről két példányban vesznek fel jegyzőkönyvet. Az egyik a pénzügyi hatóságnál marad, a másikat a gabonaértékesítő hivatal központjához terjesztik be. Kihágás megállapítása esetén a jegyzőkönyvből egy harmadik példányt a pénzügyminisztérium fogyasztási illeték igazgatóságához kell felterjeszteni.

A pénzügyi gárda ezeknek az utasításoknak a megjelenésétől számított 30 napon belül kérdőíveket állítat ki a pékekkel termelő képességükről és a fogyasztott bélyegmennyiségéről. A kitöltött kérdőívek egyik példányát az adóhivatal, a másikat a gabonaértékesítő központ kapja.

SZÍNHÁZ

A „Feleség” Bókay János legújabb nagysikerű vígjátéka

Bemutató előadás pénteken este Nagyváradon

Nagyvárad színházlátogató közönségének pénteken és szombaton nagy művészi eseménybe van része. Külföldi nagy színházak után nálunk is bemutatásra kerül Bókay János legújabb és legnagyobb sikerű vígjáték újdonsága a „Feleség”, a Thalia színház kiváló prózai együttesével. Az itteni előadásnak külön szenzációja, hogy a darabot a kolozsvári bemutató alkalmával maga a szerző rendezte, aki emiatt hat napot tartózkodott Kolozsváron, hogy a darab minden egyes jelenete a saját elgondolása szerint legyen beállítva. Bókay a szerző, Bókay a rendező, valamint a főszereplők Fényes Alice, Kovács György, Nagy István, Haáz Jolly a legnagyobb garanciát nyújtják arra, hogy

e kiváló vígjáték nálunk is a legnagyobb sikert érje el.

Az eddig megnyilvánuló óriási érdeklődésből ítélve, mindhárom előadás zsúfolt nézőtér előtt fog színpadkerülni és akik látni és hallani fogják ez újdonságot azok számára egy hosszú tartó emlény marad a Feleség váradi előadása.

A „Thalia” szintársulat nagyváradai műsora:

Péntek este 9 órakor: **Feleség**, (Bókay János óriási sikerű legújabb vígjátéka. Eddig 125 előadás. Rendezte: Bókay János. Főszereplők: Fényes Alice, Kovács György, Nagy István, Haáz Jolly stb. Premier bérlet 13. szám.)

Szombat délután 6 órakor: **Feleség**. Szombat este 9 órakor: **Feleség**. Bucsuelőadás.

Jegyek a fenti előadásokra elővételben keddtől kezdődőleg már válthatók naponta délelőtt 11—1-ig és délután 4—8-ig.

Kövess engem

P. Lukács Mansvél O. F. M. misziós beszédei
I. kötet ára 150 Lei és portó.
Megrendelhető kiadóhivatalunk utján.

A február havi légvédelmi előadások sorrendje Nagyváradon

Délelőtt tartják a légvédelmi előadásokat

Nagyvárad. Saját tud. A városi légvédelmi iroda értesíti a város közönségét, hogy február 7-től, szerdától kezdve a légvédelmi tanfolyamokat délelőtt 9 órától 11-ig tartják meg a Katolikus Kör nagytermében, ugyanabban a sorrendben, mint azt már az 1940 január 29-iki 131-es számú hirdetőményben közölték; tehát:

február 10-én az R kezdőbetűsök,
február 12-én az S kezdőbetűsök,
február 13-án a T, U, V és W kezdőbetűsök tartanak tanfolyamokat.

A tanfolyamokat a Katolikus Körben tartják meg (Regele Carol II. utca 5. szám) a fenti sorrendben minden délelőtt 9—11 órák között. Azokat, akik a kiképző tanfolyamokról elmaradnak, az aktív és passzív légvédelmi törvény 63-ik szakasza alapján 500—2000 leig terjedhető pénzbírsággal vagy ismétlődés esetén 1-től 30 napig terjedhető elzárással büntetik.

Mindenki vigye magával az ellenőrző könyvecskéjét látványozás és nyilvántartás céljából. A nyilvántartás megkönnyítése végett a levágandó szelvényekre mindenki írja reá nevének kezdő betűjét és a könyvecské számát.

A kiképző előadások hallgatása minden polgárra nézve (nőkre is) kötelező, 7 és 60 év között. Akiknek már van gázálaruk, hozzáuk magukkal, mert a gázkamrán is keresztül vezetik őket.

Apróhirdetések

Allást keres

szavanként 1 lei

LAPKIHORDÁSRA
férfit velencei és
szőlősi kerületbe
azonnal felvesszük.
Jelentkezések a lap
kiadóhivatalába.

Házvezetőnőnek
menne fiatal urinó. —
Ajánlatokat kiadóba
kér.

Különléle

szavanként 3 lei

Tisztviselő
intelligens tisztviselő
lakótársat keres ké-
nyelmes lakásban. Nagy-
várad, Bratianu-u. 37.

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Nagyon
magas arat fizetek bri-
liáns tárgyakért. —
Herbet ékszeráruház,
Nagyvárad, Bulevardul
Regele Ferdinand 3.

Nagyváradon

Moldova-utca 34. szá-
mu ház f. hó 10-én dél-
előtt 10 órakor bírói ár-
verésen eladatik. Tör-
vényészi épület, föld-
szint, ajtó 1.

A nagyváradai mozgókép- színházak műsora:

DORIAN: A HOLNAP HŐSEL.
CORSÓ: PAT ÉS PATACHON.
APOLLÓ: HÁROM LÉGIONISTA KALAND
JAI.

Meleg ágyrámák
és üvegek olcsón kap-
hatók. Frenzel, Nagy-
várad, Str. Vlahuta 44

Különléle butorok
eladók. Nagyvárad, Str.
Codrilor 11. szám.

Lakás

szavanként 3 lei

Keres
gyermektelen tisztviselő
házaspár március
vagy április, esetleg
május 1-re egyszobás,
esetleg előszobával,
komplett lakást. Cime-
ket a kiadóba kérek.

Az Orsolyazárda
7. szám alatti bérházá-
ban 2 és 4 szobás la-
kás mellékhelyiségek
kel azonnal, 2 szoba é-
előszoba irodának vagy
orvosi rendelőnek má-
jus 1-től kiadó.

Egy pontos fizető
keres 2 szobás, előszo-
bás lakást központban
május 1-re. — Cim:
Nagyvárad, Str. And-
rej Muresan 3. szám.

Egy 3 szobás
és egy 2 szobás lakás
kiadó. Nagyvárad, Str.
Uzina Electrici 3. sz.

Irodahelyiséget,
1 szobást központban
keresünk. Cimeket „Ko-
moly cég” jellegre Ru-
dolf Mosse hirdetőiro-
dába. Nagyvárad, Bul-
Regele Ferdinand 13.
kérünk.